

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
26 Ekim 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Antalya Milletvekili Kemal Çelik, Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman ve 86 Milletvekilinin Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4674)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Celalettin Güvenç'in, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

—●—
1'inci Toplantı
26 Ekim 2022 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İçişleri Komisyonu saat 15.00'de açılarak iki oturum yaptı.

Antalya Milletvekili Kemal Çelik, Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman ve 86 Milletvekilinin Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4674), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon Başkanı Celalettin Güvenç, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 19.30'da toplantıya son verildi.

—●—

26 Ekim 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Sermet ATAY (Gaziantep)

SÖZCÜ: Alev DEDEGİL (İstanbul)

KÂTİP: Müslüm YÜKSEL (Gaziantep)

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli milletvekilleri, bakanlıklarımızdan teşrif eden değerli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlayarak toplantımızı açıyorum.

Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi Dokuzuncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündemimizde Meclis Başkanlığımızca 18 Kasım 2022 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/4674) esas numaralı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Antalya Milletvekili Kemal Çelik, Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman ve 86 Milletvekilinin Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4674)(*)

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Değerli milletvekilleri, bu kanunla ülkemizin ve milletimizin bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini korumak gibi son derece önemli görevler ifa eden İçişleri Bakanlığımızı ilgilendiren ve her geçen gün değişen koşulların zorunlu kıldığı bazı mevzuat değişikliklerini yürürlüğe koymak amacıyla başta Polis Yüksek Öğretim Kanunu olmak üzere toplam 8 adet kanunda değişiklik öngörülmektedir.

Kanun teklifimizin bir numaralı imza sahibi Antalya Milletvekilimiz Sayın Kemal Çelik’tir. Ben sözü ona vererek teklif hakkında bir genel değerlendirme yapmasını rica ediyorum.

Toplantının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Kemal Bey, buyurun.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – İçişleri Komisyonumuzun çok değerli Başkanı, Komisyonumuzun çok değerli üyesi milletvekili arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığımızın yani Emniyet Genel Müdürlüğümüzün, Jandarma Genel Komutanlığımızın ve Sahil Güvenlik Komutanlığımızın çok değerli mensupları; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, Emniyet teşkilatımızın yani Jandarma Genel Komutanlığımızın, Sahil Güvenlik Komutanlığımızın, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün, daha doğrusu iç güvenlik teşkilatlarımızın eğitimi her zaman önemlidir ve bu çerçevede eğitim sistemi daima önemlidir. Tabii bir de teşkilat yapısı çok önemlidir. Bugün gerçekten şunu övünçle söyleyebiliriz ki ülkemizde huzur ve güven hâkimdir. Ülkemizdeki bu huzur ve güven sayesinde, gerçekten, Türkiye, bölgesinde çok cazip bir ülkedir. Örneğin, iç terörü bugün bitirmiş durumdayız, ufak tefek şeyler kaldı yani bölge halkının huzurunu

* (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

sağlamış durumdayız. Örneğin, bölgede sağlanan huzur ve güven turizmde çok canlanmaya yol açmış. Ve gerçekten polisimizin eğitimi, eğitim sistemi ve teşkilat yapısı da sürekli değişime ve gelişmeye açıktır. Bu bakımdan, bugünkü kanun teklifi de polisimizin daha iyi hizmet etmesini sağlayacak ve polisimizi gerçekten ülkenin huzur ve güveni açısından -polisimizi derken hep polisimizi diyorum ama güvenlik teşkilatlarımızı- daha güçlü hâle getirecek bir sisteme daima ihtiyaç vardır ve bu bakımdan bugünkü kanun teklifi de polisimizin, Emniyet teşkilatımızın, güvenlik teşkilatımızın daha da başarılı olması, ülkemizin huzur ve güvenliğini dünya standartlarının üzerine taşıması hususunda da son derece önemlidir.

Bugünkü kanun teklifimizle ilgili öncesi ve sonrasında bilgi vermek istiyorum. 2001 tarihinde Polis Yüksek Öğretim Kanunu'yla Emniyet teşkilatının amir ihtiyacını karşılamak için Polis Akademisi bünyesinde dört yıllık lisans eğitimi vermek üzere Güvenlik Bilimleri Fakültesi kurulmuştu, hatırlayacaksınız ve bu 2015 yılına kadar etti; bu, hepimizin bildiği bir şey. O zaman da niçin 2015'e kadar devam etti? Bilindiği üzere FETÖ yapılanması Türkiye'de siyasal gücü ele geçirerek ülkedeki güç dengesine doğrudan müdahale etmek için iç güvenlik bürokrasisinin temeli olan Polis Akademisini özellikle kullanmıştır; bunu hatırlamakta fayda var. Öyle ki Fetullahçı terör örgütünün kapatılan Polis Koleji ve Güvenlik Bilimleri Fakültesinden FETÖ'yle ilişkisi olduğu gerekçesiyle atılan 2.146 öğrenciden 2.120'sinin terör örgütüne tam bağlı olduğu ortaya çıkmıştır. Böyle bir durum söz konusuydu yani Türkiye'nin geleceğiyle ilgili ciddi bir tehdit ortaya çıkmıştı. İşte, bu çerçevede, 2015 yılında, 27/3/2015 tarihinde akademi bünyesinde bulunan Güvenlik Bilimleri Fakültesi bir eğitim öğretim dönemi özel eğitime tabi tutularak mezun veren Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne dönüştürülmüş olup Polis Akademisinde lisans eğitimi o tarihten itibaren sona ermişti. Polis Akademisi 2005 yılı öncesi öğrenci kaynağını; Polis Koleji mezunları, üniversite sınavında baraj puanını ve yapılan sınavlarda geçen lise mezunlarını ve üniversitelerde polis akademisi namına okuyan fakülte yüksekokullu öğrencilerden karşılamakta iken 2020 tarihine kadar öğrenci kaynağını üniversite mezunu, KPSS'de belirlenen puan ve üstü alan ve akademi tarafından yapılan sınavlarda başarılı olanlardan temin etmiştir. Dolayısıyla, Emniyet teşkilatının 1/1/2020'den sonra tek amir kaynağı Emniyet Teşkilat Kanunu'nun 55'inci maddesine göre lisans mezunu polislerden oluşmaktadır. İşte, bu çerçevede, mevcut bu taslakla Polis Akademisi bünyesinde iç güvenlik fakültesinin kuruluşu sağlanmaktadır. Bunun için de kanunun ilgili maddelerine "fakülte" ibaresi eklenmiştir. Ayrıca, Polis Amirleri Eğitimi Merkezinin öğrenci kaynağı meslekte fiilen iki yılını dolduran lisans mezunu polis memurları ve başpolis memurları ile kıdemli başpolis memurları iken önümüzdeki mevcut taslakla fakültenin asıl öğrenci kaynağı "lise ve dengi okulların mezunlarıdır" şeklinde düzenlenmiştir. Polis Amirleri Eğitim Merkezinde dikey geçişle öğrenci temini yapılmamaktadır. Mevcut taslakla polis meslek yüksekokullarından fakülteye dikey geçişle de imkân sağlanmaktadır. Polis Amirleri Eğitimi Merkezine alınacak adaylarda aranan yaş şartı "sınavın yapıldığı yılın 1 Ocak tarihi itibarıyla 30 yaşından gün almamış olmak" iken şimdiki taslak ile fakülteye alınacak adaylarda yaş şartı "sınavların yapıldığı yıl 1 Ocak tarihi itibarıyla 22 yaşından gün almamış olmak" şeklinde önemli bir düzenleme de yapılmıştır.

Polis amirlerine uygulanacak akademik takvim Akademi Başkanının onayıyla belirlenmekte olup eğitim süresi ise dokuz ila on dört ay arasında değişiklik göstermekte iken mevcut taslakla "Fakültede lisans eğitim süresi yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, ders geçme esası ile sekiz yarıyıl, sınıf geçme esası ile dört öğretim yılıdır." olarak düzenlenmiştir. Bu arada da hazırlık dil sınıfı önemlidir yani polisimiz artık yabancı dil konusunda da bazı yabancı dillerin özellikle eğitimi konusunda da belli mesafeler alabilecektir. Polis Amirleri Eğitimi Merkezinde hazırlık sınıfı bulunmamakta iken mevcut taslakla fakülteye hazırlık sınıfı -biraz önce söylediğim gibi- getirilmiştir; bu önemli bir gelişme.

Polis Amirleri Eğitimi Merkezinde ilk derece amirlik eğitimi alanlar altı yıl süreyle mecburi hizmetle yükümlü iken mevcut taslakla fakültede eğitim alanların eğitim süresinin iki katı mecburi hizmetle yükümlü -yani on yıl oluyor bu- olacakları hüküm altına alınmıştır.

Sayın milletvekilleri, Sayın Komisyon üyeleri; ayrıca, ilk derece amirlik eğitimi alanların ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanacağı önemli bir şeydir; bunların hepsi yenilik. Fakülte öğrencilerine Harp Okulu öğrencilerine ödenen miktarda da harçlık ödenecektir; bu da önemli bir gelişmedir. Fakülteyi veya ilk derece amirlik eğitimini başarıyla tamamlayanların komiser yardımcısı rütbesiyle belirlenen kadrolara atanacağı hüküm altına alınmıştır. Fakülteye yapılan atıfların Polis Amirleri Eğitimi Merkezine yapılmış sayıldığına dair hüküm kaldırılmış, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi teşkilat yapısının lisans mezunu polis memurları ve ihtiyaç duyulması hâlinde üniversitelerden başvuran polis amir adaylarına ilk derece amirlik eğitimi verecek şekilde yönetmelikle yeniden yapılandırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Genel olarak taslağımızın getirdiği yenilikler bunlardan ibarettir; ben, Değerli Komisyonumuzun bilgilerine sunuyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Çelik, teklif sahipleri adına verdiğiniz bilgiler için teşekkür ediyoruz.

Şimdi müzakereye geçiyoruz.

İsteyen üyelerimize...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yaşar Bey, buyurun efendim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Grubumuz adına Nevşehir Milletvekilimiz Sayın Faruk Sariaslan sunum yapacaktır, onu bildirmek istedim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun Sayın Sariaslan.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, saygıdeğer bürokratlar, basın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu yasa teklifine genel olarak baktığımızda Cumhurbaşkanlığı sisteminin İçişleri Bakanlığında uygulanmasının bir örneği. Cumhurbaşkanı nasıl ki Türkiye Cumhuriyeti devletini sanki Meclis yokmuş gibi kanun hükmünde kararnameyle yönetiyorsa getirmiş olduğunuz bu teklifte de sizler yönetmelikle İçişleri Bakanlığını yönetmek istiyorsunuz. Bakın, ek madde 15 “Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları ile görevin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kurallar, sahip olunması gereken vasıflar ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

Diğer bir madde, madde 8 “Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları ile görevlerin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kurallar, sahip olunması gereken vasıflar ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığa tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

Madde 10, değerli arkadaşlar, “Akademiye alınacak öğrencilerin nitelikleri, giriş esas ve şartları ile polis yüksek okullarından dikey geçiş yapılmasına ilişkin usul ve şartlar yönetmelikle belirlenir.”

Şimdi, siz daha önce güvenlik korucuları ve korucu başları hakkında uygulanacak disiplin cezalarının düzenlenmesine ilişkin yine bir kanun teklifi getirdiniz. Bu teklifi Anayasa Mahkemesi 24/02/2022 tarihinde esas (2021/2) numaralı dosyada, 442 sayılı Köy Kanunu'na 5673 sayılı Kanun'un 2'nci maddesiyle eklenen ek madde 18'e ilişkin bir iptal kararı verdi. Bakın, iptal kararında ne diyor? “Temel hak ve özgürlükleri sınırlamaya yönelik bir kanuni düzenlemenin şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kuralların keyfiliğine izin vermeyecek şekilde belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir düzenlemeler niteliğinde olması gerekir. Esasen temel hak ve özgürlükleri sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması Anayasa'nın 2'nci maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Dolayısıyla Anayasa'nın 13'üncü maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2'nci maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır.” Yani bunu ben söylemiyorum burada, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bu karardan alıntı yapıyorum. Yani siz getirmiş olduğunuz bu teklifte bu kadar yönetmelikle yönetmeyi eğer içinize sindirebiliyorsanız, Anayasa Mahkemesi bunu içinize sindirmemeniz lazım, bunların kanunla düzenlenmesi lazım diyor. Neye göre diyor? Hem Anayasa'nın 2'nci maddesine göre hem de 13'üncü maddesine göre diyor. Bu getirdiğiniz kanun teklifi eğer Türkiye Büyük Millet Meclisinden bu şekilde geçecek olursa Anayasa Mahkemesi yeniden bu kararı iptal eder, onun için burada boşa zaman ayırmış oluruz. Oysa ki Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devleti ise -ki hukuk devleti olduğuna inanıyoruz- bu hukuk devletindeki yazılan anayasal kurallar hepimizi bağlar. Anayasal kurallar gereği biz burada yönetmeliklerle değil, kanunlarla bunun çerçevesini çizmemiz gerekir.

Bakın, değerli arkadaşlar, yine devam edeceğim. Biraz önce sunumu yapan Sayın Başkan 2015 tarihinde okulun neden kapatıldığını çok açık, sarıh bir şekilde ifade etti. Bu konuyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde 2015 yılından önce defalarca Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinden, diğer milletvekillerinden iyi niyetli eleştiriler gelmişti. Eğer o eleştiriler göze alınsaydı bizim 2015 yılında başımıza gelen Türkiye Cumhuriyeti devletinin başına gelmezdi. Tamam, bir hatadır dediniz, kabul ettik; insandır, hata yapabilir, insanız hepimiz ama aynı hatayı tekrar etmememiz gerekir. Şimdi, siz aynı hatayı tekrar ediyorsunuz. Nasıl tekrar ediyorsunuz değerli arkadaşlar? Bakın, “Öğrencilerin fakülteye devam-devamsızlık durumları ile fakültede verilecek olan dersler ve süreler yönetmelikle düzenlenir.” Madde 12, ek madde 1'de “Genel Müdürlükçe belirlenecek en az dört yıl süreli fakülte mezunlarından yapılacak sınavda başarılı olanlara ilk derecede amirlik eğitimi verilir. Bu merkezin kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları merkeze alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, giriş sınavı ile eğitim-öğretime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” demişsiniz; tamam.

Geçici madde 2'yi okuyorum, burayı hepimizin dikkatle takip etmesi lazım çünkü 2015 yılı öncesi gibi olabilir. 2015 yılında nasıl ki torpille giren, farklı tarikat mensupları, İçişleri Bakanlığına değişik şekillerde gelmiş, girmiş, daha sonra Türkiye Cumhuriyeti devletinin başına bela olmuşsa yine aynı şey olabilir demiyorum, çok güçlüdür, olma ihtimali vardır diyorum. Neden?

MURAT BAKAN (İzmir) – Oluyor, oluyor şu an, çok az kaldı.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Şimdi, diyorsunuz ki arkadaşlar: “Genel ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dâhil en az beş yıl görev yapmış olanlar arasından -dikkatinizi çekiyorum değerli arkadaşlar, hangi siyasi partiden olursanız olun- yazılı

ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde durumlarına uygun Göç İdaresi Başkanlığı Denetçisi kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atanmaların sayısı yediyi geçemez.”

Şimdi, biz bu maddede şöyle bir şey getirsek, desek ki: Buraya alınacaklara yazılı sınav yapılır, bu yazılı sınav sonucuna göre... Bizim kaç tane ihtiyacımız var? Atıyorum, bin tane ihtiyacımız var, bin personele ihtiyacımız var. Kaç kişi sınava girmiş? 20 bin kişi sınava girmiş. Arkadaşlar, biz, bu aldıkları puan durumuna göre 100, 94, 95, 93, 97, neyse, sıralamasına göre ilk bine girenler polis olarak atanır ya da amir olarak atanır hükmünü burada koysak... Burada milletvekili olan bürokrat arkadaşlarımızın yüzüne bakarak söylüyorum; her birimize, ben de dâhil olmak üzere, her polis sınavında telefon açılır: “Bana yardımcı olur musun, bana torpil olur musun?” Biz, muhalefet milletvekili olduğumuz için öyle bir şansımız yok zaten ama burada torpille mülakat demek değerli arkadaşlar. Mülakatta ne soruyorsunuz? Mülakatta sorduğunuz sorular tamamen o kişinin torpiline göre değişiyor; gerçekleri konuşalım, Türkiye Cumhuriyeti devletinde yaşıyoruz. Peki, sınava ne gerek var, mülakata ne gerek var? Millî İstihbarat Teşkilatı bu göreve gelen arkadaşlar hakkında araştırma yapıyor, Emniyet istihbaratı bu göreve gelen arkadaşlar hakkında araştırma yapıyor, savcılık bu göreve gelecek arkadaşlar arasında araştırma yapıyor. Zaten onlarla ilgili gelecek güvenlik araştırmalarında olumsuz bir şey varsa isterse 100 üzerinden 100 alsın, bunu almıyorsunuz, almamanız da normal, son derece doğal. Peki, velev ki dediniz ki “Kardeşim, mülakatta biz kendimize göre -İçişleri Bakanlığının belli kıstasları var-bakışını anlayacağız, duruşunu tespit edeceğiz.” Peki, tamam, mülakatı zorunlu kılıyorsanız o zaman şöyle bir madde ekleyelim buna: Mülakat yapılan odanın her bir köşesine kamera sistemi koyalım. Bu kamera sisteminde kim, kime hangi soruyu sormuş, kim, hangi cevabı vermiş ve verilen hangi cevaba göre hangi puan verilmiş; bunların kıstasını koyalım. Burada kendisinin hak ettiğine inanan, yazılıda -atıyorum- 95 almış bir arkadaşımızın “Sen torpilli değilsin.” diye mülakatta 5 puan verilip ortalamasını 100 yapıp 2’ye bölüp 50’yle elenmesi yerine vicdanen de ahlaken de hukuken de her birimizi üzmeyecek bu sistemi getirelim diyelim. Var mısınız buna? Biz de buna destek verelim. Burada milletvekili arkadaşlarımız var, bunu getirirseniz biz hem Mecliste hem de buradaki Komisyonunda hiç itiraz etmeden destek vereceğiz ama getirmeyeceksiniz. Bakın, getirmemenizin zararını Türkiye Cumhuriyeti devleti çekecek. Yine sinsi sinsi -bir kısmı da açık- sadece oy kaygılarıyla göz yumulan tarikat mensuplarının...

Hükümet gelir geçer; Bakanlık bizim de Bakanlığımız, Türkiye Cumhuriyeti devleti hepimizin devleti. Bu devletin varlığını sürdürebilmesi, gelişimini sürdürebilmesi, dünya standartları ölçüsünde ilk 10'lara, ilk 5'lere girebilmesinin koşulu layık olan insanların layık olduğu şekilde bir yere gelmesinden geçer değerli arkadaşlar. Bir tarikat mensubu eğer İçişleri Bakanlığında etkin bir yere geliyorsa o tarikat mensubu devletin değil, tarikat mensubunun söylediklerini yerine getirir. Biz bunları yaşadık, biz bunları söylediğimizde güldüler. Geçen sefer ki toplantımızda -bundan bir buçuk yıl önceydi yanlış hatırlamıyorsam- burada Kırıkkale Milletvekili Ramazan Bey vardı. İlhan Selçuk'un o tarihte yapmış olduğu bir tahlil okudum -şimdi yanımda getirmedim ama tutanaklarda var- ve dedi ki Ramazan Bey “Doğru söylüyorsun, onlar görmüş ama biz göremedik.” Tamam, onu da kabul ettik, dedik ki tamam, hepimiz hata... Aynı hatayı yapmayalım. Lütfen Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Cumhuriyeti devletini hepimiz sahipleniriz, orada bir sorun yok. Biz yönetenlerin yanlışlarını söyleriz, yönetenlerin de bu yanlışlardan dönmesi için elimizden gelen mücadeleyi hukuksal anlamda yaparız.

Son sözüm, gelin, bu maddeyi bu dediğim şekilde değiştirelim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu teklifi kabul edelim, Türkiye Cumhuriyeti devleti de rahatlasın, tarikatların, şeyhlerin, şıhların müritlerinin yönettiği bir ülke olmak yerine... Onların dışında farklı illegal örgütler de olabilir, onların da önüne geçecek şekilde bu yasa da düzeltme yapalım diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ederiz Sayın Sariaslan.

İYİ Parti Grubu adına söz isteyen Sayın Çulhaoğlu, buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakan Yardımcıları, sivil ve asker bürokratlar, basınımızın kıymetli mensupları; hepinizi en içten sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Her zaman olduğu gibi, sözlerime başlarken yurt içinde ve yurt dışında görev yapan, milletimizin huzur içerisinde, refah içerisinde uyku uyumaları için büyük gayret gösteren kahraman güvenlik güçlerimize teşekkürlerimi, saygılarımı iletiyorum. Görevi başındayken şehit düşen kahraman güvenlik güçlerimize Yüce Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Gazilerimize de acil şifalar.

Evet, yasa genel anlamda teknik konuları içermekte, fazla bir çekincemiz olmadığını ifade ediyorum. Maddelere geçilmeden, müsaadenizle, genel değerlendirme yapacağımı da belirtmek isterim.

Değerli arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığı iki asra yakın tarihî geçmişiyse her zaman devletin şefkatli eli olmuş, fakir, çaresiz, aciz vatandaşlarına destek olmuş, gelen herkes için işinin tarafsız olarak görüldüğü bir kurum olarak saygı görmüştür. Ama AK PARTİ iktidarı döneminde muhalefet olarak yaptığımız tüm uyarılar boşa kalmış, Bakanlık bu misyonundan uzaklaştırılmış, demokrasiye yakışmayan bir şekilde tamamen partizanlaştırılmıştır. İçişleri Bakanlığı uzun zamandır parti çıkarlarının önde tutulduğu, millet çıkarlarının sonralaştırıldığı, millî nitelikle bağdaşmayan siyasi anlayış izlemeye devam etmektedir çünkü uzun zamandır ülkemizde kendini devlet yerine koyan bir iktidar var. Her defasında İYİ Parti olarak milletimiz ve devletimiz adına buna son vermenizi ve İçişleri Bakanlığının asla bir zaptiye ve kulluk bakanlığı olarak anılmaması gerektiğini dillendiriyoruz. Kurumlarımızın gücünü ve prestijini artırmak adına bütüncül politikalara ihtiyacımızın olduğunu defalarca vurguladık ve bu konuda samimi politikalara da destek vereceğimizin altını hep çizdik.

Ülkemizin güvenliği ve vatandaşlarımızın refahı için daha önce polislerimiz, uzman çavuşlarımız ve korucularımız için birçok isteğimiz olmuştu. Bunlar ne yazık ki diyalogun, istişarenin, denge ve denetimin önü kesilerek komisyonlarda, Genel Kurulda hiç düşünülmeden, tartışılmadan reddedildi. Biz hiç vakit kaybetmeden kurumlarımızın yeniden ayağa kaldırılmasını ve çok aşırıya giden partizanlığın ortadan kaldırılmasını istiyoruz.

Sayın Bakan Yardımcım, iktidar olarak valilerimizi partinizin memuru olarak görme huyunuzdan bir an evvel vazgeçin ve devletin valileri olarak herkese, her kesime aynı şartlar altında hizmet sunmalarını sağlayın. Ayrıca, tutumlarından vazgeçmelerini, köy, mahalle ve belediyelere yapılacak yardımlarda eşit davranmalarını isteyin ve bunu lütfen sağlayın.

İçişleri Bakanımıza seslenmek isterdim ama burada kendileri olmadığı için sizden -İçişleri Bakanlığı olarak- İYİ Parti Grubu olarak bazı taleplerimiz olacak Sayın Bakan Yardımcım, bunları da belirtmek istiyorum. Sizden ricamız, Emniyet görevlisi kardeşlerimizin içinde bulundukları durumu kâğıt üzerinde değerlendirmeyin ve kendilerini korkutmadan, ürkütmeden, sürgünle tehdit etmeden, üstenci tavır takınmadan ara sıra dinleyin. Görev tanımları dışında amirleri tarafından özel işlerde kullanılmalarına son verin. Ülkemizde görev yapan güvenlik güçlerimiz, Avrupa'da görev yapan

meslektaşlarına göre daha fazla mesai yapıyorlar. Polis sayısının yeterli sayıya getirilmesi hâlinde bizim polislerimiz de normal çalışma düzenine geçebilecek, aileleriyle daha fazla vakit geçirip sosyalleşme imkânlarına kavuşacaklar ve bunlardan doğan intihar olayları en azından daha aza indirilecektir. Sadece 2021 yılında 50 polis memurumuz intihar etti. 2022 yılında intihar eden teşkilat mensubu sayısı da 50'yi geçti. Emniyet Genel Müdürlüğümüz polis intiharlarının nedenlerini şöyle sıralamış: Evlilik çatışmaları, ekonomik nedenler, duygusal sebepler, psikiyatri rahatsızlıkları ve mesleki stres faktörleri. İntihar eden polislerimizin hiç mobbing, baskı, yıldırma, tehdit, hakaret, sürgün ve darp gibi konulardan dolayı illallah deyip buna sürüklendiklerinden hiç bahsedilmemiş. Gittiğimiz her yerde fırsat buldukça konuştuğumuz memur kardeşlerimiz ise son zamanlarda art arda gelen polis intiharlarının belli başlı en önemli sebeplerini söylerken “Ağır çalışma koşulları, haksız yere acımasızca yapılan atamalar, mobbingler, insan onurunun sınırlarını aşarak personelin sağlığını kaybetmesi, suçsuz yere yürütülen disiplin soruşturmaları ‘Genel idari personel olarak gidersin.’ demeler polisin ölümü tercih etmekten başka çıkar yolunun kalmamasına sebep olmaktadır.” diyorlar. Bunu intihar mektuplarında da görüyoruz. Her ne kadar basın açıklamalarında adli ve idari soruşturmanın yapıldığı dile getirilse de soruşturmaları yapan kişilerin, intihar mektuplarında kendisine mobbing yaptığı belirtilen amirlerden olması ve soruşturmanın objektiflikten uzak yapılması personelde daha fazla moral bozukluğuna, adalete olan inancın yitirilmesine ve bu durumda olan personel tarafından çaresizliğe neden olmasıyla yeni bir mağduriyet ortaya çıkarmaktadır. Bu mesleğe sağlıklı olarak giren bir polis ağır çalışma koşulları ve mobbing neticesinde psikolojik olarak sıkıntı yaşamasına rağmen, bütün özlük hakları elinden alınarak genel idare hizmetleri sınıfına aktarılma korkusuyla maalesef bu sıkıntılarını gizleme yoluna da gitmektedir.

Bir başka konu, AK PARTİ iktidarı polislerimize sözü verilen 3600 ek göstergeyi yine seçim malzemesi yaptı ve 2023 yıl başına attı. Konuştuğumuz bütün polis kardeşlerimiz bunu bize dillendiriyorlar ve bundan büyük üzüntü duyduklarını, kendilerinin devlet memuru olduklarını “Evet, siyasi iktidarın partilerinde görev yapmış insanlar da var ama bizi siyasete alet etmelerinin de farkındayız.” diyorlar.

Son olarak, polis memurlarımızın içinde bulunduğu bir başka konuyu da bilgilerinize sunmak istiyorum: Bugün, polislik mesleğini icra eden kardeşlerimizin çoğu ya yüksekokul ya da üniversite -lisans- mezunu gençlerimiz. Okumuş, o sıraların tozunu yutmuş, sevgi saygı bilen, AK PARTİ iktidarının yanlış personel uygulamaları sonucu mesleki kariyerlerinde çalışma imkânı bulamadıkları için polislik mesleğine başlayanlardır. Ama bu kardeşlerimiz bugün bu mesleğe başladıklarına son derece pişmanlar çünkü hiçbiri mesleklerine başlarken bugün yaşadıkları sıkıntıları yaşayacaklarını tahmin bile edemediklerinden bahsediyorlar. Polislerimizin bu duygularını terse çevirme, onları daha da verimli çalıştırma imkânları var elinizde. Bu imkânları vatan, millet sevdalıları güvenlik güçlerimizden esirgemeyeceğinizi ümit ediyorum.

Bakın değerli arkadaşlarım, AK PARTİ iktidarının ülkemizi yanlış yönetmesi, insanlarımızı enflasyon canavarına teslim etmesi, insanlarımızın evinin ihtiyacı olan temel gıda maddelerine ulaşmada yaşadığı güçlükler nedeniyle ülkemizde suç oranlarının da oldukça arttığını görmekteyiz. Adalet Bakanlığının açıklanan 2021 yılı adli istatistiklerinde işlenen suçlara ilişkin çarpıcı sayısal örnekler yer almış. Bunlara da kısaca değinmek isterim. Ülkemizde özellikle hırsızlık, dolandırıcılık ve yağma gibi suçları kapsayan malvarlığına karşı işlenen suçlar en fazla işlenen suç grubu olarak kayıtlara geçmiş. Geçen yıl bu suçlardan 2 milyon 461 bin dosya açılmış. Tüm suç grupları içinde uyuşturucu suçunun oranı yüzde 5'e yükselirken açılan dosya sayısı geçen yıl 422 bine çıkmış. 2021'de 127 bine yükselen cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda ilk sıra 44 bin rakamıyla çocukların cinsel istismarı olmuş. Bakanlık raporuna göre, soruşturmanın başlamasına neden olan ihbarların

her geçen yıl arttığını görmekteyiz. Cumhuriyet başsavcılarında 2018 yılında yaklaşık 80 bin ihbar gelirken bu rakam 2020’de 200.288’e, 2021 yılında ise 265.117’ye yükselmiş. 2020’den devreden dosyalarla birlikte geçen yıl savcılıklarda toplam 314.807 ihbar dosyası yer almış. Yine istatistikleri dikkatle incelediğimizde Türkiye’de hem soruşturma hem de şüpheli sayısının her yıl düzenli olarak yükseldiğini görüyoruz. 2014’te 6,9 milyon olan soruşturma sayısı 2020’de 8 milyon 995 bin 141’e, 2021’de ise 9 milyon 856 bin 642’ye yükselmiş. Buna karşılık, bir soruşturmanın ortalama yürütme süresinin ise arttığını yani adaletin hızının yavaşladığını görmekteyiz. Bir soruşturma geçen yıl ortalama 413 günde bitirilebilmişken adli istatistiklere göre en çarpıcı rakam ise yaklaşık 85 milyon nüfusa sahip ülkemizde şüpheli sayılarındaki artış olarak göze çarpmaktadır. Bu rakam 2014’te 9,8 milyon iken 2020’de bu rakam 13 milyon 97 bin 311 olmuş, 2021 yılında soruşturmalardaki şüpheli kişi sayısı ise 14 milyon 345 bin 936’ya yükselmiş ve soruşturmalarda 10 milyon 903 bin 331 kişi ise mağdur, müşteki olmuştur. Toplam şüpheliler içerisindeki yabancı uyruklu şüpheli sayısının da yükseldiğini görüyoruz. 2021 yılında 283.082 yabancı uyruklu kişi şüpheli olurken bu sayı geçen yıl 100 binden fazla artarak 383.743’e çıkmış. Malvarlığına karşı işlenen suçlarda ise hırsızlık, dolandırıcılık, mala zarar verme ve yağma suçlarının her geçen yıl arttığı da görülmektedir. Bu suçlara ilişkin açılan davalarda 546.665 mahkûmiyet kararı verilmiş, türlerine göre en fazla işlenen suçlar 1 milyon 453 bin 10’la hürriyete karşı işlenen suçlar, 1 milyon 304 bin 673’le vücut dokunulmazlığına karşı suçlar ve 1 milyon 179 bin 884’le şerefe karşı işlenen suçlardır. Bunlar içerisinde 1 milyon 178 bin 779’u hakaret, 913.952’si de tehdit olmuş. 897.377 kasten yaralama suçlarının sayısal olarak ön plana çıktığını görüyoruz. 2020’de cinsel dokunulmazlığa karşı 112.811 suç iddiası kayda girerken bu rakam 2021’de 15 bin artışla 127 bine yükselmiş. 2020’de 39.663 çocuğa cinsel istismar suçu işlendiği iddiası kayda alınırken 2021’de buna ilişkin suç iddiası 44.880’e yükselmiş. 2021 yılında uyuşturucu suçlarından 174.978 dava açılmış.

Değerli arkadaşlar, bunlar yadsınamayacak oranda yüksek rakamlar. Bunları da dikkatlerinize sunuyor, beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Çulhaoğlu, çok teşekkür ediyoruz.

HDP adına Sayın Özen, buyurun.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifindeki en önemli konulardan birisi, Polis Akademisi bünyesinde lisans eğitimi veren iç güvenlik fakültesi kurulmasına ve polisin eğitim süreçlerine dair düzenlemeler. Bu teklifle, Polis Akademisi bünyesinde lisans eğitimi veren iç güvenlik fakültesi kurulacak, fakültenin esas öğrenci kaynağı sınavların yapıldığı yıl 1 Ocak tarihi itibarıyla 22 yaşından gün almamış, lise ve dengi okulların mezunları olacak. Polis meslek yüksekokullarından dikey geçişle iç güvenlik fakültesine öğrenci alınabilecek, ihtiyaç duyulan uzmanlık alanlarına örgün eğitim veren üniversitelerin ilgili fakülte mezunları da polis amiri olabilecek.

Öte yandan, polislerin yurttaşlara yönelik şiddet kullanımı yaygınlığının altında ciddi bir eğitim eksikliği var arkadaşlar. Fakat burada belirtilen hususlar sadece resmî prosedürlerle alakalıdır. Bunların pratikte uygulanabilirliği ciddi soru işaretleri barındırmaktadır. Geçtiğimiz haziran ayında Polis Akademisinde sınavlar tamamlandıktan sonra yapılan değerlendirme yöntemi değişikliğiyle not ortalaması 100 üzerinden 20 olan öğrencilere dahi sınıf geçirildiği ortaya çıkmıştır. Aralarından mezun olan çok sayıda polis adayının da olduğu sınavlarda, başarısız öğrencilerin sınıf geçmesi için öğretim üyelerinin notları bilgisayarlara girildikten sonra değişiklikler yapılmıştır. Mevcut yapısal sorunlar hâlâ ortada dururken bu kurulacak iç güvenlik fakültelerinin akıbetinin de polis okullarından farklı olacağı beklenemez.

Polisin görevi yurttaşların güvenliğini sağlamaktır, zulmetmek değildir arkadaşlar. Ayrıca her şeyden önce, polislerin en az güvenlik eğitimleri kadar psikoloji, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi eğitimleri de almaları elzemdir. Batı demokrasilerinde polislere ilk öğretilen ve uygulamalarını bekledikleri hususlar bu temel insan kavramları ve demokrasinin önemidir fakat bu anlayıştan uzak bir şekilde görevini sadece devletin zor gücünü kullanmak olduğunu sanan bir yaklaşımın sonucu olarak birçok polis şiddet vakası yaşanmıştır. Bazı örnekler vereyim: 1 Ocak 2020-30 Eylül 2022 arası en az 144 basın açıklaması, protesto ve benzerine müdahale edilmiş ve bu müdahalelerde en az 2.335 kişi gözaltına alınmıştır. Basına yansıdığı kadarıyla gözaltına alınanların çoğu darp edilerek alınmış, kimi zaman ters kelepçe işkencesine maruz kalmış, kimi zaman da ağır yaralanmışlardır. Örneğin, Milletvekilimiz Habip Eksik'in, bacağı üç yerden güvenlik güçleri tarafından kırıldı. Müdahale edilen basın açıklaması ve etkinlikler içerisinde 8 Mart, Nevruz gibi kutlamalar, hakkını arayan işçi eylemleri, toprağını, ormanını korumak isteyen köylüler çoğunluktadır.

Önemli bir konu da Kürt kentlerinde valiliklerin yaptığı, eylem ve etkinlikleri yasaklamaktır, Van ili bu konuda özel bir yer tutmaktadır. 2016 OHAL'den bu yana Van'da eylem ve etkinlik yasağı var arkadaşlar. Van'da 15 Temmuz darbesi girişiminin ardından ilan edilen OHAL kapsamında yaklaşık altı yıldır uygulanan eylem ve etkinlik yasağı Anayasa Mahkemesinden döndü. Anayasa Mahkemesi temel insan haklarının ihlal edildiği kararı verdi fakat uygulama hâlâ devam ediyor. Mahkeme, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edildiğine karar verdi fakat yasak uygulamaları devam ediyor.

Diğer önemli bir örnek Şenyaşar ailesi Urfa'daki, Şenyaşar ailesi şahsında açığa çıkmaktadır. Defalarca ailenin adalet nöbetine saldırılar oldu. Kayıtlara geçmiş 19 soruşturma var, 5 dava açıldı, 16 kez ifade verildi. Yakınları için adalet nöbeti tutan tutsak yakınları -özellikle İstanbul'da nöbete istisnasız müdahale edilmekte- ve anneler darbedilerek gözaltına alınmaktadır.

Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin kayyum rejimine karşı eylemleri sürüyor, kampüs alanında kolluk şiddeti sistematik olarak sürerken kapı girişlerinde de düzenli olarak saldırılar var.

Polis şiddeti, siyasal iktidar eliyle yayılan cezasızlık algısından beslenmektedir. Bunu siyasal iktidarın kutuplaştırıcı dilinden ve baskı siyasetinden ayrı düşünmek mümkün değildir. Bu anlamda, devletin şiddet tekeli büyük ölçüde kolluk kuvvetleri tarafından kullanılmaktadır. Türkiye'de polisin eğitim modeli ve yetiştirilme tarzıyla oluşan alt kültür özellikle sokak muhalefetine karşı devlet şiddetinin yansımaya neden olmaktadır. Diğer yandan kolluk tedbirleriyle kontrol altına alınmak istenen üniversiteler ve buralarda uygulanan şiddet polis eğitimiyle ve polisin o geçirdiği eğitimsel süreçten çok yakından ilgilidir.

Burada, arkadaşlar -ben otuz bir yıl İsveç'te kaldım- demokratik ülkelerden bir örnek vereceğim. Bunun bizim hepimize örnek olması gerekir: Şimdi, biliyorsunuz trafikte hız sınırları var, özellikle okul bölgelerinde sürat 30 kilometredir. Emniyet genel müdürünün 30'luk yolda 50'yle gittiği için ehliyeti alındı bir polis tarafından. Bu polis röportaj yapıyorlar "Nasıl aldın emniyet genel müdürü bu, nasıl aldın bunun ehliyetini?" diyorlar. "Tespitli, 50'yle gitmiş. Eğer ben bunun ehliyetini almazsam görevi suistimalden dolayı ben görevden alınacaktım." diyor ve emniyet müdürü de saygılı davranıyor, ehliyetini teslim edip arabasını da yardımcısı sürüp gidiyor arkadaşlar.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – İşte, Zeynel Bey, bizdeki emniyet müdürleri hiç öyle şey yapmazlar.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Bizim emniyet müdürleri...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Gerek kalmıyor yani...

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Emniyet müdürüne yine bir tolerans hakkı var ama bir yakını bile trafikte durdurulduğu zaman bir yakını bile polis müdürüne, polis görevlisine hakaret edebiliyor, hiç dinlemeden gidebiliyor. Yani bu güzel bir örnek ama biz polisi nasıl kullanıyoruz? Biz polisi devletin güvenlik gücü olarak kullanmıyoruz, devletin muhaliflere karşı bir gücü olarak kullanıyoruz. Ben birçok alanda şununla karşılaştım: Polis müdahale ediyor, biz araya giriyoruz, diyoruz ki “Milletvekiliyiz.” Ne diyor biliyor musunuz arkadaşlar? Televizyonlardan dinlemişsinizdir siz “Ben devletim.” diyor, devlet. Şu işe bakın arkadaşlar, bir polis memuru kendini devletin yerine koyabiliyor. Bu gücü nereden alıyor? İçişleri Bakanlığından alıyor arkadaşlar.

Yaşadığım bir örneği daha vereyim. Kadıköy’de 9 Eylülde bir basın açıklaması yapacaktık, basında da duyurmuştuk. O gün gittik Kadıköy’e, yer gök polis kaynıyor, polis kaynıyor, emniyet o kadar yığınak yapmış, İstanbul polisi hep orada. Saat üçte yapılacaktı, biz değerlendirme yaptık, saat üçte değerlendirme yaptık. Polis ekipleriyle konuştuk, özellikle bir güvenlik amiriniz var Hanefi -soy ismini vermeyeyim- onunla görüştük, dedik ki: “Biz saat üçte basın açıklaması yapacaktık, basın açıklamasından vazgeçtik.” Kitleye de duyurduk, kitle yok zaten, 15-20 kişi. Yani adamlar öyle hazırlanmışlar ki orayı kan gölüne çevirecekler. Biz “Yapmayacağız.” dediğimiz için orada oturan insanları -hiç bizimle alakası olmayanlar da vardı- gözaltına aldılar, hepsini, gözaltına aldılar. Bir kısmı bizim arkadaşların ilçe teşkilatına çıkmış, onlar da aşağı inmediler “Bizi de gözaltına alırlar.” diye çünkü herhangi bir slogan yok, bir eylem yok, bir etkinlik yok, hiçbir şey yok. Sonra -saat bak üç- saat beşe kadar orada bekledik. Beşte güvenlik güçleri dağılmaya başladı. Biz yukarıda, 5,6 kişi vardık partide, dedik ki: “Arkadaşlar tek tek insanlar, gitsinler.” Onlar indi, gitti, bir müdahale olmadı. Bizim il eş başkanımız en son indi aşağı, biz ara sokağa girdik, polis çevirdi etrafımızı “Sizin hakkınızda gözaltı kararı var.” dediler. “Kararı göster.” dedik, karar yok, öyle yazılı bir karar yok ve gözaltına... Düşünün, eylem yok, etkinlik yok, protesto yok, herhangi bir şey yok, polis saldırısına maruz kalınıyor. Orada 18 insan gözaltına alındı. Gözaltına alınanların birçoğu bizim parti üyesiydi. Orada bir börekçi var, onun kapısında oturan hiç partiyle alakası, ilgisi olmayanları da gözaltına aldılar. Yani siz güvenlik güçlerini öyle bir duruma getirdiniz ki asayışı sağlayan vatandaşın güvenliğini sağlayan bir konumda değil bugün; bugün, gerçekten paramiliter bir güç olarak, iktidarın bir paramiliter gücü olarak kullanıyorsunuz arkadaşlar.

Şimdi, bu yasa teklifinde bir de polislerin dışında köy korucularıyla ilgili yer de var. Bu, genel değerlendirme olduğu için şimdi mi konuşacağız, sonra genel değerlendirme...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gelinece konuşursunuz.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Yok, şimdi, ikinci bir genel değerlendirme olmayacaksa bu madde üzerinde ben onu da...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Buyurun.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Maddeler üzerinde konuşulacak ya.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Hayır, madde ayrı bir şey, maddede konuşulur, usul öyledir ama başlangıçta genel değerlendirme vardır.

Arkadaşlar, köy koruyuculuğunu aslında Kürt’ü Kürt’e kısırdırma politikası olarak da adlandırabiliriz. Köy koruculuğunun kökeni 1924 tarihli ve 442 Köy Kanunu’na dayansa da asıl anlamını ve işlevini Bakanlar Kurulunun 27 Haziran 1985 tarih ve 9632 sayılı Kararı sonucu “geçici köy koruculuğu” adı altında hazırlanmıştır. Turgut Özal hükümetinin eseri olan bu statü, ortaya çıktığı günden 2002 OHAL’inin kaldırılmasına kadar devam etmiş ve hâlen de varlığını sürdürmektedir.

Köy koruculuğunun bir diğer yüzü de gönüllü köy koruculuğu olarak var olmuştur. Gönüllü köy korucuları da devletten silah, teçhizat desteği almış ve düzenli maaş gelirin e sahip olmasa da operasyonlarda kullanılmışlardır. 2016 yılında çıkarılan kanun hükmünde kararnameyle “geçici köy korucuları”nın adı “güvenlik korucusu” olarak değiştirilmiştir. Köy koruculuğu sistemi adı altında silah altına alınan yurttaşlar, PKK’yla mücadele adı altında devletin paramiliter gücü hâline getirilmiştir. Korucular eliyle her türlü hukuksuzluğa, insan hakları ve yaşam hakkını ihlal eden faaliyetlere izin verilmiştir arkadaşlar. 90’larda başlayan köy yakmalarıyla birlikte Kürtler zorla köy korucusu olmaya zorlanmıştır. Bu durumu kabul etmeyenler ise iç göçe zorlanmış ve yurtlarını terk etmek zorunda kalmışlardır.

İnsan Hakları Derneğinin koruculuk sistemine yönelik raporuna göre 1990’dan bu yana en az 183 kişi köy korucuları tarafından öldürüldü arkadaşlar, cinayet işlendi, 259 kişi yaralandı. Kürt’ü Kürt’e kırdırma durumu devletin özel savaş politikasının başka bir yüzünü oluşturmaktadır. Köy korucularının icraatları devletin cezasızlık politikasıyla da perçinleşmiş ve koruculuk ve korucuların neden olduğu sorunlar büyüyerek var olmaya devam etmiştir. 4 Mayıs 2009’da Mardin ilinin Mazıdağı ilçesinde Bilge(Zangırt) köyünde korucular tarafından silahlı saldırı sonucu 47 kişinin yaşamını yitirmesi ve 3 kişinin yaralanması bu sorunun en keskin örneklerinden birini teşkil etmektedir. 47 kişi arkadaşlar, şöyle elinizi vicdanınıza koyun.

Köy korucularının gerçekleştirdiği suçlar şöyle sıralanabilir: Köy yakma, köy boşaltma, cinsel saldırı ve istismar, uyuşturucu ticareti, insan kaçırma, gasp, infaz, haraç alma, araç talanı, mala zarar verme, çetecilik faaliyetleri yürütme.

Korucuların icra ettiği kamuoyuna yansıyan bazı çarpıcı örnekleri vereceğim arkadaşlar: 18 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bismil ilçesine bağlı Kağıtlı mahallesinde bir aile arasındaki kavgada korucubaşı Mehmet Karaarslan, dini nikahla evli olduğu Hamdiye Şık’ı ve oğlu Kadri Karaarslan’ı katletmiştir arkadaşlar. 31 Ağustos 2020 tarihinde Van’da Dilan Toptaş, H.İ.S. adlı gardiyan tarafından katledildi. 28 Ocak 2021 tarihinde Şırnak’ın Uludere ilçesine bağlı Şenoba beldesinde yaşayan Z.U. evli olduğu erkeğin korucu olan kardeşleri ve oğlu tarafından evi basılarak şiddete maruz bırakıldı. 5 Şubat 2021 tarihinde Diyarbakır’daki eski JİTEM itirafçısı ve korucubaşı Murat İpek, Aleyna Avcı’yı ateşli silahla katletme girişiminde bulundu. 2020 Şubat ayında Mardin’in Savur ilçesine bağlı bir mahallede koruyucular H.B. ile R.Ç. bir kadını taciz ettiler. 14 Mart 2021 tarihinde Şirvan’a bağlı bir köyde korucu zihinsel engelli kadına tecavüzde bulundu. Aralık 2020’de Batman’ın Gercüş ilçesine bağlı bir köyde 15 yaşındaki bir çocuğun -çokça bunu basında da siz takip etmişsinizdir- karın ağrısı şikâyetiyle gittiği hastanede gebe olduğu ve tecavüze uğradığı ortaya çıkmıştı. Olaya ilişkin yürütölen soruşturma kapsamında cinsel istismar ve fuhuş iddiasıyla aralarında uzman çavuş, polis ve korucuların da bulunduğu 27 erkeğin isminin geçtiği fakat 11 erkeğin isminin soruşturma dosyasına eklendiği bilgisine ulaşılmıştır. Haziran 2022’de Siirt’in Pervari ilçesinde görevde olan köy korucuları arasında çıkan silahlı kavgada 2 kişi öldü, 3 kişi yaralandı. 27 Ağustos’ta Mardin’in Midyat ilçesi Taşlıburç köyüne bağlı Çınar mezrasında korucular bir aileye saldırarak darp etti, aralarında kadınların olduğu 6 kişi çeşitli yerlerinden yaralandı, hastanede tedavi altına alındı.

İçişleri Bakanlığı resmî verilerine göre 22 ilde 47.819 geçici köy korucusu ve 32 ilde 24.088 gönüllü köy korucusu olmak üzere toplam 71.907 korucu görev yapmaktadır. İçişleri bütçesinde güvenlik korucularına ilişkin verilere göre 2021 yılında toplam 1.427 korucu görevlendirildi, 2022 yılı içerisinde 500 korucu daha görevlendirilecekken hedefin 1000’e çıkarıldığı bildirildi. Bakanlık 2023’te 1000; 2024-2025 yıllarında ise 500 korucu daha görevlendirilebileceğini ifade etmiştir.

İçişleri Komisyonunda görüşülecek olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde güvenlik korucularına yönelik uyarma, kınama, ücretten kesme ve görevden çıkarma cezalarına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Maddeler muğlak ve yoruma açıktır arkadaşlar. Korucuların işlediği suçlar, hak ihlalleriyle ilgili herhangi bir madde konulmamasının yanında, uyarı, kınama, ücret kesme ve görevden çıkarma cezalarının esnekliği giderilmemiştir. Silahla dikkatsizlik, tedbirsizlik ve ihmâl sonucu yaralamaya ve ölüme sebebiyet vermek ya da bu fiilin başkaları tarafından işlenmesine neden olmak suçu ücret kesmeyle cezalandırılmaktadır arkadaşlar ve "Fiilin konusunun önem ve değerine göre görevden çıkarma cezası verilebilir." ibaresiyle yasada boşluk bırakılmaktadır, burada bir boşluk vardır arkadaşlar.

Koruculuk lağvedilmelidir. Devletin savaş ve güvenlik politikaları sonucu kurulan ve bir suç örgütü olarak faaliyetlerine devam eden korucular ve koruculuk sistemi, partimiz tarafından Kürt sorununun demokratik çözümü ve toplumsal barışın inşa edilmesi bağlamında derhâl sistem olarak ortadan kaldırılmalı ve koruculuk lağvedilmelidir. Koruculuk sistemi ve korucular, devletin pis işlerinin maşası olmaktan kurtulamamış ve bizzat hukuksuzların yürütülmesi...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Devletin pis işi olmaz, terminolojiye dikkat edin.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Yok, pis işi...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Devletin pis işi olmaz.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Tecavüz var, eroin, esrar kaçakçılığı var...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – O işleri PKK iyi yapar, siz iyi bilirsiniz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Arkadaşlar, söz hakkı vereceğim.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – PKK yapıyorsa yapsın. PKK da yapıyorsa lanet olsun ama devletin resmî güçleri yapamaz bunu, devlet pis iş yapamaz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Siz devam edin.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Bizzat hukuksuzlukların maşası olmaktan kurtulamamış ve bizzat hukuksuzlukların yürütülmesine başaktör olarak görev almışlardır arkadaşlar.

Şırnak'ta Cudi ve Besta bölgelerinde son iki yıldır devam eden ağaç kıyımının da yürütücüsü koruculardır, orman kıyımının şeyi korucular olmuştur. Asker gözetiminde ve korucu elleriyle gerçekleştirilen ağaç ve doğa talanının ihaleleri koruculara ve korucu yakınlarına havale edilmiştir.

Arkadaşlar, şimdi, güvenlik güçlerimizin eğitimi çok önemlidir. Elbette ki asayiş sağlamaya çalışacaklar, güvenliği sağlayacaklar ama güvenliği sağlarken de ilk önce insanın güvenliği, vatandaşın güvenliği önemli. Yani vatandaşın güvenliğini sağlamak için önlem almasına, şuna buna karşı değil ama insanlar temel insan haklarından doğan haklarını kullanırken onlara müdahale yerine vatandaşın güvenliğini sağlaması gerekiyor. Bugün mevcut sistemde de olan bu. Bunun tamamen düzeltilmesi gerekiyor. Polis, devletin güvenlik gücü olmalı, iktidarın paramiliter gücü, İçişleri Bakanlığının emir kulu olmamalı; görevi yasalarla belirlenmeli, Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'na göre görev yapmalıdır. Başka amirin hukuksuz.... Yani Türkiye'de de karşılaşıyoruz. Şimdi söyleyeceksiniz ki emniyet amirleri, emniyet müdürleri emir veriyor. Bir zamanlar FETÖ'cü polisler de emniyet amirlerinden, emniyet müdürlerinden talimat alıyordu. Ne oldu sonuçları, sonu nerede? Bugün hepsi cezaevinde. Ben de uyarıyorum: Bugün gerçekten bu yetkilerini kötüye kullananlar bir gün gelecek, demokratik mahkemeler, tarafsız mahkemeler karşısında hesap verecekler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Celalettin Güvenç'in, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Özen, siz eğitimcisiniz. Ben de bir hususu belirtmek istiyorum. Sözüünüzü kesmek istemedim çünkü çok nazik konuşuyorsunuz ama sözleriniz ağır. Çünkü “85 tarihindeki Bakanlar Kurulu kararıyla Kürt’ün Kürt’e kırıdırılması için bir teşkilat kuruldu.” dediniz, bunu biz reddederiz. Hiçbir devlet, hele Türkiye Cumhuriyeti halkının bir kısmını bir kısmına kırıdırma için örgüt kurmaz yani bu çok ağır bir ifade. Benimki de kayda girsin, sizinki kayda girdi.

Bir başka anekdotu da anlatayım, arkadaşların da duygularına tercüman olup suhuletle yürütelim istiyorum: Bakın, çok ilginç, siz bakınca Google’a baktım hemen, esasında bizim ömrümüz bu işin içinde geçti ama “85’te geçici köy koruculuğu aktif hâle getirildi:” diyorsunuz. Niye? Çünkü 15 Ağustos 1984’te Erur ve Şemdinli’de PKK’nın eylemleriyle 1 askerimiz şehit, 9 askerimiz ve 3 vatandaşımız da yaralı. Bunun üzerine o günkü dönemin hükûmeti “Hiç büyümeden önleyebilir miyiz?” amacıyla, tedbir amaçlı bu koruculuk üzerinde bir çalışma yapmış.

İfade ettiğim gibi, şunu açık açık belirtmek lazım: Devletin içerisinde kötü niyetliler olur, art niyetliler olur, provokatörler olur, her devlette olur ama bir devlet Bakanlar Kurulu kararıyla Kürt’ü Kürt’e veya başkasını başkasına kırıdırma kararı almaz; bu, akla ziyan olur. Kaldı ki biz şuna yürekten inanıyoruz: Anayasal temelli 85 milyon birinci sınıf vatandaşır, eşittir, bu ülkenin insanlarıdır, Anayasa da bunu çok açık bir şekilde beyan etmiştir. Ben de bunun kayda girmesini arzu ettim.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Başkanım, çok teşekkür ederim. Fakat bu “Kürt’ü Kürt’e kırıdırma” şöyle söyleyeyim: Batıda niye yok? İstanbul’da niye köy koruculuğu yok; İzmir’de niye yok, Ege’de niye yok? Her yerde köy koruculuğu yok da sadece Kürtlerin bölgesinde var, bunun da bir açıklaması olması gerekir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Kemal Çelik, Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman ve 86 Milletvekilinin Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4674) (Devam)

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Nihat Bey’le devam edelim o zaman.

Buyurun.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, sevgili milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan Yardımcım, değerli bürokratlarımız, Jandarma ve Sahil Güvenliğin değerli komutanları, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Tabii, bu kanun teklifi de her kanunda olduğu gibi yani alışkanlık hâline getirdikleri için, Anayasaya uygun olup olmadığı tartışması getirilmeden hemen Komisyona indiriliyor, burada birimiz de tartışma noktasına geliyoruz. Bunun teknik boyutu var, hukuki boyutu var, ekonomik boyutu var ve bunların toplumsal anlamda yansımaları var. Elbette ki güvenlik birimleri bizim için çok önemli, toplumumuz için can alıcı bir nokta; bunların daha modern, çağdaş bir dünyada yerini alması için elimizden ne geliyorsa biz de o katkıyı sunalım ama bir kanunla gelmesi gereken... Ki Anayasa’da, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü’nde bile “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce

Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasa'ya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” İşte, 18/3/1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu'nda 25/7/2007 tarihli 5673 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine eklenen 18'inci maddede yer alan “uygulanacak disiplin cezaları” ibaresi Anayasa Mahkemesi tarafından 24/2/2022 tarihli 2022/20 sayılı Kararı'yla Anayasa'ya aykırı olduğunu ortaya koymuş, saptamış –Faruk Başkanım zaten bunu anlattı, bunu tekraren söylemek istemiyoruz- ama aradan dokuz ay geçmeden tekrar aynı kanunu, aynı maddeyi disiplin cezasına dayanarak yönetmelikle değiştirmek için önümüze getirip koydunuz. Yani bir kanun çıkıyorsa bunu yönetmeliğe... Çok iyi niyetli arkadaşlarımız olabilir ama her zaman devlet için geçerli olan kanundur. Bu kanun hepimiz için geçerli. Yani keyfiyete bırakarak, bunların uygulamalarını şimdi burada örnekler vererek değil... Zaman zaman duyuyoruz, bizim de kamuda görev yapan arkadaşlarımız oluyor çok iyi niyetli ama kanun olunca herkes ona uymak zorunda kalıyor. Kanun herkese eşit olmalı. Yönetmeliği keyfekeder anlayışla istediğimiz zaman, istediğimiz şekilde değiştirme şansına sahip olabiliyoruz.

Değerli arkadaşlar, yönetmeliğe bu kadar heveslenmeniz veya kanunu kendi açısından farklı noktaya... Sadece bu kanunla ilgili değil, diğer kanunlarda da... Ekonomik anlamda öyle, Anayasa'nın diğer kurumsal yapılarında böyle; sürekli bir alışkanlık hâline getirerek önümüze bunları getiriyorsunuz ve Anayasa bunu iptal etmesine rağmen. Bizim tepki koyduğumuz bu. Elbette ki disipline uymayan, kanuna uymayan, yasaya uymayan kim olursa olsun; bu, memur olur, işçi olur, işveren olur, başkası olur; biz bunlara uymakla mükellefiz ama kanun herkes için geçerli. Yönetmelik keyfiyetle uygulanan bir anlayıştır. Kendi yönetmeliğinizde yapmış olduğunuz bir değişikliği oradaki... İşte, biz “liyakat” diyoruz, hangi ölçüye dayanarak liyakat getiriyoruz? Veya hangi kanuna, yönetmeliğe dayanarak disiplin cezası veya başka kanunda şeyler yapma... Tepki koyduğumuz nokta bu.

Getirilen kanun teklifleri tartışmaya ve yeniden düzenlenmeye açık maddeler içermektedir. Bir madde metni ile gerekçesi birbirine uyuşmayan maddeler bulunmaktadır. Anayasa'ya aykırılık maddesi düzenlenmekte, öngörülen değişiklikler kanun değil, yönetmelikle yapılmaya çalışılıyor. Bu kanunla âdeta yönetmeliğe kanun yetkisi verilmiş. Bu bahsettiğimiz konular kanunen, usulen yani teknik olarak yanlış ele alınmış olduğunu göstermektedir. Bunu şöyle örnekleyebiliriz: İlk maddede koruculara ilişkin hükümleri kanunla düzenliyoruz ancak Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline ilişkin düzenlemeyi yine yönetmeliğe gönderiyoruz. Bu bir çelişkidir, yasaya aykırıdır. Yani biz Sahil Güvenlik kuvvetlerimizi, asayiş kuvvetlerimizi yönetmelikle belirleme değil, bir kanunla, yasayla olmalı, bağlamalıdır; orada bir komutanın veya bir yöneticinin keyfekederine bağlanmamalıdır. Bu anlamda, kanunun ilgili maddesini koyduğunuz zaman herkes kanuna uymak zorundadır. Aynı şey 8'inci maddede de geçerli, Jandarma Komutanlığımızda aynı durumu yaşıyoruz. Yönetmeliğe böyle yetkiler bırakmak doğru değildir.

Bu teklifin ilk maddesi de köy korucularının disiplin hükümlerini öngörüyor fakat uyarma cezası gerektiren fiil ve davranışlarda belirsizlik içeren düzenlemeler bulunmaktadır. Teklifte muğlak ve sınırı aşan düzenlemeler mevcut, şöyle ki: Teklifin ilk fıkrasının 5 ve 6'ncı bentlerinde de muğlaklık vardır. 5'inci bentte yer alan “Güvenlik koruculuğu vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak” ile 6'ncı bentte yer alan “Görevine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak” kavramları idarenin keyfiyetine sebebiyet verecek muğlak, sınırı geniş, kötüye kullanıma olanak tanıyan maddelerdir. Aynı şekilde, kınama cezası gerektiren fiil ve davranışlar bölümünün 5'inci bendi de benzeri belirsizlikler taşımaktadır: “Hizmet dışında güvenlik korucusunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak” hükmünün sınırı yoktur ve subjektiftir, değerlendirilmeye müsaittir. Fıkranın 10'uncu bendi ise disiplin cezasıyla bağdaşmayan niteliktedir. Genel olarak disiplin cezası, personelin iş yeri içerisindeki fiili ve davranışlarıyla bağlantılı olarak verilen, işin ifasını engelleyen durumlara

karşı yaptırımları içerir. Ancak söz konusu düzenlemede “Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak” hükmünün görevin ifasına ilişkin bir değerlendirme olmadığı açıktır. 13’üncü bent ise ciddi tartışmalara sebep olur: “Amirleri veya beraber görev yaptığı diğer personel hakkında ve onların bulunmadığı ortamlarda, onların işlem, eylem ve kişilikleri hakkında kötüleyici veya konuştuğu kişilerde kötü intiba bırakacak tarzda olumsuz sözler söylemek” ifadeleri soyut, sınırsız bir hükümdür. Öncelikle nasıl ispat edileceği belli değildir, sonrasında ise bu “kötü intiba” kavramı ucu açık bir kavram olmakla birlikte böyle bir suç tanımı yoktur. Teklifin 6’ncı maddesinde yönetmelikle belirlenen diğer Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline ilişkin düzenleme yapılıyor. Şimdiki teklifin ilk maddesi AYM’den dönmesine rağmen, dönme sebebi kabaca “yönetmeliğe, dolayısıyla yürütmeye bu kadar geniş yetki tanınmaz” hükmü varken aynı maddeyi tekrar geri getiriyorsunuz.

Komisyonumuz Mecliste en az toplanan Komisyon olduğundan değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulması gereken konular hâliyle fazladır. Bunların hepsini şu an konuşmamız belki mümkün değil. En önemlisi olan Emniyet Teşkilatımızda yaşanan polis intiharlarıdır. Kamuoyuna yansıyan polislerimizin intihar mektupları hepimizin yüreğini yakmaktadır. Artan iş yükü, kurum içerisindeki yaşanan mobbingler polisleri intihara sürüklüyor. İçişleri Bakanlığı verilerine göre 2021 yılında 109 polisimiz intihar etmiş, son iki günde 4 polisimiz yaşamına son vermiş. Bu veriler bir yana, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün 2022 yılında intihar eden polis sayısı 44 olarak belirlenmiştir. Bu rakamın gerçekçi bir rakam olmadığı belki de aşıkardır. Nerede bir polis intihar etse ya “Eşyle kavgalıymış.” deniyor ya da “Psikolojisi bozuk.” deniliyor ama psikolojisinin neden bozuk olduğuyla yine kimse ilgilenmiyor. Polislerin gördüğü mobbing, kötü çalışma koşullarından, uzun süreli izinsiz çalışma şartlarından hiç bahsedilmiyor. Polis intiharlarının üstünü kapatmaya çalışsanız da rakamları gizleseniz de intihar eden polislerimizin ardında bıraktığı mektuplardan gerçeği görebiliyoruz. Polisler hepimizin can güvenliği sağlayan toplumsal anlamda evlatlarımızdır. Polis toplumun vicdanıdır. Dolayısıyla polis intiharları toplumun vicdanını da yaralamaktadır. Elbette ki bunların eğitilmesinden, çağdaş anlamda insan hakkına, yaşam hakkına, sevgiye, barışa, kardeşliğe yönelik eğitim görmesinden biz onur duyuyoruz ve eğitilmiş insan gücünün toplumsal anlamdaki değerini her zaman öne çıkaran bir anlayışa sahibiz ama maalesef bunları gördüğümüz noktada, yaşam koşullarında... Bunu belki Emniyetimizde de görüyoruz, Jandarmamızın da çok ağır yük altında bunları yaptığını görüyoruz, bunlara tanık oluyoruz. Bunların çağdaş koşullarda yapılmasını, daha modern, teknik araçların gelmesini ama insani anlamda, psikolojik anlamda, çağdaş anlamda bunların da gelişmesini doğru görüyoruz ve doğru yaratılması lazım.

Emniyet mensuplarımız iktidarın tekelinde değildir, polislerimiz iktidarın güvenlik ordusu hiç değildir. Güvenlik birimlerimiz devletin güvenlik birimleri olmalıdır. Bugün bu hükümet var, yarın başka bir hükümet gelir ama onun toplumsal güvencesini sağlayan da kanundur, yasadır yani yönetmenlik değildir. Ben geliyorum, keyfeder başka bir yönetmelik düzenleyeceğim, geleceğim onu kaldıracağım; bu olmaz ama kanun olduğu zaman tüm güvenlik birimlerimiz o kanunun karşısında eşit noktada görevini yapmakla mükelleftir.

Polis halkın güvenliği ve toplumun huzuru için olmazsa olmazımızdır. Bu sebeple tek bir polisin intiharı dahi bizleri yakından ilgilendirmektedir. Polis intiharlarının vardığı noktayı, rakamları, intihar sebeplerini gizleyerek bir yere varamayız. Burada İçişleri Bakanına seslenmek istiyoruz: Polis intiharları araştırılmaya muhtaç ve ivedilikle açığa kavuşturulması gereken toplumsal bir meseledir. Emniyet Teşkilatında sürekli meydana gelen intihar vakalarının birçoğunun teşkilat içerisinde baskı, yıldırma, kötü söz ve kötü muameleden kaynaklandığı iddia edilmektedir. Bu konuda Komisyonumuz öncülük yapmalı, gerekli araştırma yapılmalı. Doğru olan nedir? Psikolojik, sosyolojik, ekonomik tüm

nedenlerini ortaya koyalım. Bundan çekinecek bir durumumuz yok. Biz buna her alanda, her konuda destek olmaya hazırız. Bu konuda Komisyonumuz öncülük etsin, araştırma komisyonunu kuralım, polislerimizin intiharını araştıralım değerli arkadaşlar.

Ayrıca, bir iki hususu Sayın Başkan belirtti. 2011 yılında FETÖ darbesiyle yapılan şeylerde bir mağduriyet yaşayan, başkomiser durumunda olan arkadaşlarımız var. Belki de Komisyon üyelerine bu notlarını -hemen hemen herkese- ulaştırdılar.

3201 sayılı Kanun'un 55'inci maddesine göre komiser yardımcılığı ve komiserlik rütbesinde terfi için bekleme süresi dört yıldır. Bugün mesleğe başlayan rütbeli bir personelimizin komiser olabilmesi için normal şartlarda sekiz yıla ihtiyaç bulunmaktadır, değil mi Sayın Bakanım? Başpolislikten komiser yardımcılığına geçen yaklaşık 1.800 personelin tamamı meslekte en az yirmi yılını doldurmuş mesleki bilgi ve tecrübeye sahip kıdemli polislerimizdir. 3201 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde karakol amiri olarak başkomiser rütbesindeki personelin görev yapacağı belirtilmiştir. Başkomiser yetersizliğinde ülkemizde karakolların yüzde 95'i komiser, komiser yardımcıları tarafından vekâleten yürütülmektedir. Yaklaşık 1.800'ü bulan başpolis ve kıdemli polislikten komiser yardımcısı rütbesine terfi eden polislerimizin talebi, başpolisliğe terfi ettikleri 2011 yılı itibarıyla görev yaptıkları yaklaşık on yıllık sürenin komiser yardımcılığı ve komiser rütbelerinde bekleme süresinden sayılarak başkomiser rütbesine terfi ettirilmeleri ve bekleme süresinin de arta kalan süre olması hâlinde bu sürenin başkomiserlik rütbesinde bekleme süresinden sayılması hususunda talepleri vardır. Bunun tabii, hukuki, ekonomik, belirli nedenleri vardır. Bunun teknik olarak araştırılması gerekir Sayın Bakanım. Değerli arkadaşlarımız bunu bu anlamda değerlendirdi. Yani mağduriyeti olmuş o amirlerimizin, komiserlerimizin, çocuklarımızın bu mağduriyetlerinin giderilmesi anlamında bir talepte bulunulmuştur. Tüm Komisyon üyelerimize de böyle bir talepte bulunmuşlardır.

Ben, bu vesileyle, öncelikle burada görev alan tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Dedğim gibi, başında belirttiğim gibi yani biz bu işi araştırırken bunun teknik, hukuki, ekonomik boyutlarını doğru ve samimi bir şekilde ortaya koyarsak hem kanunda başarılı bir nokta olmuş olur hem çalışanlarımızın güvencesi sağlanmış olur hem de o çıkardığımız kanun da hiçbir şekilde tartışılmaya mahal vermez ama her kanun da böyle muğlaklıklarla yönetildiği zaman bu konuda tepkiler oluşuyor. Bu hem kamuoyunda oluşuyor hem çalışanlar arasında oluşuyor, o toplumsal güveni... Yani bir kanun nedir? Hepimizin toplumsal güvencesidir, Anayasa hepimizin temel güvencesidir. Anayasa'yı hepimiz şu veya bu şekilde ihlal edersek bu doğru olmaz. Yönetmeliklerle kanun, yasa yapılmaz. Yönetmeliklere havale edilen bir şeyin doğru olduğu kanısında değiliz. O anlamda, kanunu doğru bir şekilde tanımlayalım, gerekli güvenceyi verelim, çalışanlarımıza da bu güvenceyi sağlayalım, hep birlikte bu kanunu el birliği yapıp çıkaralım; dediğimiz bu arkadaşlar.

Bu vesileyle hepinize, söz verdiğiniz için Sevgili Başkan size teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Yeşil, çok teşekkür ediyorum.

Murat Bey müsaade istiyor, onun için sözü hemen ona bırakalım.

Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkanım Celalettin Güvenç, Değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan Yardımcısı Mehmet Ersoy... “Sayın” diyorum, bunu neden söylediğimi sonra söyleyeceğim, neden “Sayın” dediğimi; zaten “Sayın” demem gerekiyor da bunu neden vurguladığımı sonra, konuşmanın sonunda söyleyeceğim.

Değerli arkadaşlar, ben yedi yıldır milletvekiliyim. Geçen dönem, 26'ncı Dönemde de Celalettin ağabeyle İçişleri Komisyonunda birlikte çalıştık. Gelen kanunlarda, o zaman Nüfus Hizmetleri Kanunu gelmişti, müftülere nikah yetkisi veren, o kanunda birçok maddede bizim önerilerimiz doğrultusunda değişiklik oldu. Süleyman Soylu da Komisyondaydı o zaman, çıktı kürsüden teşekkür etti bize. Niye? Biz kamucu bir bakış açısıyla, kamunun yararına, halkın yararına, milletin yararına bir şey geliyorsa ona onay veririz, olsun isteriz; diğer konuları da eleştiririz, zaten demokrasi bunun için var. Yani ne diyor Aşık Veysel? "Koyun kurtla gezerdi, fikir başka başka olmasa." diyor. Şimdi, biz farklı farklı düşüneceğiz, hepimiz bu masanın etrafına oturacağız, milletin yararına kanun çıkartacağız, öyle değil mi? Şimdi, ben yedi senedir -şu an Çevre Komisyonu Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsüyüm, geçen dönem İçişleri ve Millî Savunma Komisyonundaydım- askerin ve polisin haklarıyla ilgili fikrî takip yapan bir milletvekiliyim, Parlamentoda yaptığım konuşmaları dinleyen arkadaşlar da bunu görür. Asker çocuğuyum, astsubay çocuğuyum. Bir polis çocuğu olmak, asker çocuğu olmak ne demek, onlar ne yaşıyor, onu bilerek, yaşayarak büyümüş bir insanım. Dolayısıyla bu konuda hassasiyetim var; polisin, askerin haklarıyla ilgili mücadele ederim.

Şimdi, polis intiharlarını gündeme getiriyoruz. Niye polis intiharlarını gündeme getiriyoruz? Bu çocuklar gencecik yaşında, bilerek, isteyerek ya da zorunluluktan -başka iş bulamadığı için, üniversite mezunu- polis olmuş, bu ülkeye hizmet etmek istemiş ancak 24 yaşında canına kıymış, 28 yaşında canına kıymış. Bunun anası, babası belki yemin ettiğinde, yemin töreninde gözyaşı döktü, sonra onun cenazesi geldiğinde de gözyaşı döküyor. Şimdi eğer bizim... Ve bu çocuklar kimin çocukları? Bu çocuklar, esnafın çocuğu, memurun çocuğu. Bir tanesinin anasının, babasının Boğaz'da yalısı yok bu çocukların yani polis memurlarının. Ya, biz bu polislerin derdi ne diye düşünmek, derdiyle dertlenmek ve o sorunun çözülmesi için mücadele etmek zorundayız. Bir ben değil, hepimiz aynı mücadeleyi vermek zorundayız. İki defa ben, polis intiharları araştırılsın diye Meclise araştırma önergesi verdim. Benim 2 önergem indi, 2'sinde de konuştum. En son İYİ Partili arkadaşlarım polis intiharları araştırılsın diye Meclis araştırması önergesi verdi, onların önerisinde yine ben Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuştum, reddedildi.

Şimdi, ben intihar eden polislerin aileleriyle görüşüyorum, arıyorum, başsağlığı diliyorum. Nasıl şehit ailesini ziyaret ediyorsak, gaziyi ziyaret ediyorsak o çocukların da ailelerini arıyorum. Şimdi, Giresun'da Semanur Süer intihar etti. Diyor ki intihar notunda, küçük bir not yazmış: "Ben mesleğime âşıktım, küçük düşürdüler, tükendim, ruhumu erittiler. Allah'ım, sen yardım et, sadece sana sığındım Rabb'im." diyor, intihar ediyor. Bunun babası Osman Süer... Ya bir tane emniyet müdürü, Bakan Yardımcısı, İçişleri Bakanı arayıp başsağlığı dilemez mi? Babası da polis, polis kızı. Baba polis, kız polis, 24 yaşında. Mehmet Ali Bulut, Cumhurbaşkanlığında gencecik bir polisti, Cumhurbaşkanlığı Korumada. Ben onu da kürsüden dile getirdim. Bak, bıraktığı notunda arkadaşlar "Personelini aşağılamak, tehdit etmek, meslekten etmek, küçük düşürmek, yalancı konumuna koymak en iyi yaptığınız iş olsa gerek. Her insanın bir gururu vardır ve ben o lafları kaldıramadım." diyor. İsimleri söylemiyorum, isimle işaret ediyor. Alpaslan Soylu, Alpaslan Soylu'nun babası Tayyip Soylu. Ben tanıyorum, görüşüyorum çünkü, Şırnak'ta Özel Harekât polisiydi; vatansever, milliyetçi bir çocuktu. Babası sırtından çelik yeleği yirmi yıl çıkartmamış bir Özel Harekât polisiydi. Sayın Müdürüm, Emniyet Müdürüm ve kanun teklifini hazırlayan milletvekili; babası da sizin personeliniz. Babasıyla konuştum, ne diyor biliyor musun? "Bir evim yok başımı sokacak ama çocuklarımı başı dik yetiştirdim. Yirmi yıl sırtından çelik yeleği çıkartmadım. Vatan için polis olan, polis âşığı olan evladım hayatına son verdi, arayan yok." diyor. Arayan yok ya, bu insanlar bu çocukları gönderdiler, çocukların cenazesi geldi. Ve o çocuk da arkasında not bırakıyor, diyor ki: "Bana bunu yapan şu. Ben bunların çocukları olduğu için onların canına kıymadım, kendi canıma kıydım." Ya, o kadar çok örnek var ki böyle.

Şimdi, bununla ilgili ben soru önergesi veriyorum, yedi yıldır her polis intiharıyla ilgili. Öğrendiğim tabii, öğrenmediğim vardır. Polislerle de bir duygusal bağımız olduğu için gönderiyorlar bana “Bu arkadaşımız hayatına son verdi.” Bakın, bu size verdiğim soru önergelerinin yanıtları. Bir tanesinde bir polisin durumuyla ilgili özel bir şey yok; hepsi aynı ruhsuz, aynı cevap, otomatik. Ya, “Bu polisle ilgili şu araştırmayı yaptık...” Ha, ekonomik sorunu olabilir, sevd meselesi olabilir, mobbing olabilir, başka bir şey olabilir, araştırıyoruz denmez mi? Baştan savma, Murat Bakan’a cevap verdik mi? Verdik. Bir de ben soru önergesi veriyorum. Ya, yanlış anlamayın, bir devletin adabı yok mudur arkadaşlar? Hepimiz kamu görevi yapıyoruz, devletin bir unsuruyuz biz, polis gibi. Ya, milletvekilinin verdiği soru önergesine kim cevap verir? Bakan cevap verir. Hayır, bana Bakan cevap vermiyor, bana Bakan Yardımcısı “tweet”le cevap veriyor, “tweet”, “tweet” atıyor. Sadece Mehmet Ersoy değil, İsmail Çataklı da öyle. Emniyet Genel Müdürlüğü basın açıklaması yapıyor. Ya, arkadaşlar, ben yasama organının üyesiyim, milletvekiliyim ya. Milletvekili yazılı soru önergesi verir, soru önergesine Bakan cevap verir. Bakan Yardımcısının “tweet” atarak cevap vermesi diye bir usul var mı? Ve Sayın Mehmet Ersoy, bakın, ben sizin öz geçmişinize baktım, Mülkiye mezunusunuz, Siyasal; benim kız kardeşim de Siyasal mezunu. Kaymakam yardımcılığı, kaymakamlık, vali yardımcılığı, valilik, “Yalova Valiliği” diyor, sanırım vali atandınız. Milletvekilliği yaptınız ya, biz aynı sıralarda görev yaptık, bir aramızda siyasi nezaket olmaz mı? Bak, ben Celalettin ağabey diyorum yedi yıldır. Cemil arkadaşım, burada benimle birlikte görev yapan herkes. Bizim birbirimize saygımız, hürmetimiz olmazsa vatandaş birbirini yer ya. Bana “tweet” atıyorsunuz, attığınız “tweet”e bakın; basın açıklaması yapıyorsunuz benle ilgili. Ben diyorum ki: Polisin maaş promosyonu... Arkadaş, 2 bin kişilik, 3 bin kişilik personeli olan kurumlar 40 bin lira, 30 bin lira, 50 bin lira promosyon anlaşması imzaladı; niye siz beş yıl için yaptınız, üç yıl için yapmadınız? Herkes üç yıl yapıyor. Niye ayda 300, 300? Polisin KMH borcu var, kredi kartı borcu var, polis sıkıntıda. Bu çocukların intiharlarının bir sebebi de ekonomik. Siz söylüyorsunuz, bana açıklama yapıyorsunuz. Emniyet Genel Müdürlüğü: “Teşkilatımız bir yandan da PKK, FETÖ, DEAŞ, DHKP-C...” Ne kadar terör örgütü varsa saymış. Konu ne? Polisin maaş promosyonu? Ben onu savunuyorum, polisin maaş hakkını savunuyorum. En son cümle, cevap orada. “Sayısız kez açıklama yapmamıza rağmen polisimizin maaş promosyonu üzerinden inatla dezenformasyon yapan CHP İzmir Milletvekili Murat Bakan...” “Sayın” da yok, “Sayın Murat Bakan” yok yani...

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – “Sayın” buradan mı geliyor?

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, oradan geliyor.

Ya, olur mu? Bu basın açıklamasını sen hazırlamadın, ben biliyorum. Kim hazırladı? Emniyet müdürü olması gereken... Ya, bu ülke emniyet müdürü yetiştiremiyor mu da bir valiyi Emniyet Genel Müdürü yapıyorsunuz, yetişmiyor mu bu teşkilattan? Terörle Mücadelede çalışmış, Narkotikte çalışmış, Asayişte çalışmış...

Sayın Vekilim, siz bu kanun teklifini hazırladınız. Siz de çıkıyorsunuz konuşuyorsunuz bu konularda mecburen parti adına. Ya, bizim bir tane emniyet müdürümüz, Emniyet teşkilatından ihtisas sahibi yok mu Emniyet Genel Müdürlüğü yapacak da bir vali Emniyet Genel Müdürü? Ya da Emniyet Genel Müdürlüğünün basın yayın, medya, bilmem iletişim daire başkanı. Ya, daire başkanı emniyet müdürü olur arkadaşlar. Yani emniyet müdürü olacak vasıflarda yani o daire başkanı olacak vasıflarda emniyet müdürü yok. Kim? A Haber muhabiri. A Haber muhabiri daire başkanı. Ve işte görüyorsunuz dili, devlet terbiyesi almadığı için milletvekiline saygı yok, bir telefon açıp şunu demek yok: “Ya Vekilim, böyle demişsiniz ama işin aslı şu.” Bunu demek yok. Bu benimle ilgili basın açıklaması. Bakın, ben cumhuriyet tarihinde devletin kurumunun en çok hakkında basın açıklaması yaptığı ben milletvekiliyim.

Benimle ilgili bir basın açıklaması da “Suç duyurusunda bulunacağız.” diye. Niye suç duyurusunda bulunuyor? Polisin maaş promosyonunu savundum diye. Ya, benim için şeref madalyasıdır o. Bekliyorum, bulunsanız da o şeref madalyasını şurama taksam. Ben polisin, 330 bin polisin özlük hakkını savunmuşum. Ne yapmışız yani? Konuyu hemen PKK, FETÖ, DEAŞ, DHKP-C, hepsini... Ben asker çocuğuyum. Ya, ben ilkokulu Bayrak Garnizonunda okudum -şimdi MİT’e devredilen- ortaokulu İnönü Lisesinde -bakın, ismi İnönü- okudum, devlet okullarında okudum. Başçavuş maaşıyla -3 çocuk- babamız bizi büyüttü, yetiştirdi. Bizim hiçbir tarikatla, cemaatle zerre kadar ilgimiz olmadı, hiçbir terör örgütüyle zerre kadar ilgimiz olmadı; hep devletin yanında, devletin ama hukuk sınırları içerisinde. Tabii, polisin toplumsal olaylardaki şiddetini hiçbir zaman savunmadık, sol bir bakış açısıyla ve sosyal demokrat bir bakış açısıyla polisin, askerin özlük haklarını savunduk, savunmaya devam ediyoruz.

Şimdi, PAEM... İşte PAEM diye şimdi polis fakültesi kanun teklifi geliyor. PAEM, Polis Amirleri Eğitim Merkezi. Ya, arkadaşlar, “FETÖ soruları çaldı, FETÖ soruları çaldı...” Evet, FETÖ soruları çaldı. Bir internet sitesi diyor ki: “PAEM’de bütün sorular bizim yayımladığımız gibi.” diye açıklama yapıyor. 2016’dan bu yana PAEM’in hiçbir sınavının soruları niye açıklanmıyor? Öğrenciler çalışır, hazırlanır. Niye açıklanmıyor, niye bu şüphe ortadan kaldırılmıyor?

Ya da bir başka mevzu: Siz polisleri ikiye mi ayırıyorsunuz eski polis, yeni polis diye? Var mı böyle bir şey? Peki, ayırmıyorsanız -ayırmadığınızı varsayarak söylüyorum- niye PAEM sınavında polisler, 40 yaşındaki polis, 42 yaşındaki polis... Eskiden 2021 tarihine kadar fiziki parkuru yaşına göre koşarken niye şimdi PAEM sınavında 47 yaşındaki memurdan 22 yaşındaki memurla aynı fiziki performansı bekliyorsunuz? Birinin fiziki performansı yüksek olabilir ama diğerinin de yirmi yıllık polislik deneyimi var. Niye? Biz şunu anlıyoruz: Eski polisler gitsin, 2016’dan önce polis olanlar... Ki FETÖ terör örgütü dolayısıyla polis kadroları boşalınca -FETÖ’den gelen kadrolar- o polisler bu Emniyetin yükünü, İçişleri Bakanlığının yükünü sırtında taşıdı. Hiçbirinin cemaat, bilmem ne bağlantısı yok; o polisler yükselemeyecek, 2016’dan sonra polis olanlar... Ki o polisler de burada, onlar da bizim kardeşimiz, 2016’dan sonra polis olanlar, içinde liyakat sahibi polisler vardır ama şöyle bakıyor İçişleri Bakanı Soylu, diyor ki: “Benim dönemimde polis olanlar, benden önce polis olanlar.” Yoksa bu fiziki yeterlilik niye değiştirilsin arkadaşlar? Değiştirilme sebebi bu. 3 bin başpolis var şu an, bu polislerin hepsi deneyimli. O polisler başpolis, ben tanıştım, konuşuyorum, görüşüyorum bunlarla. Bu çocukları yapın komiser yardımcısı; devlet deneyimi var, tecrübesi var, her alanda çalışmış, Türkiye’nin her yerinde çalışmış.

Bir başka mevzu, ikinci şark meselesi. Polis Atama Yönetmeliği’ni değiştirdiniz, ikinci şarkı getirdiniz. 130 bin polis daha birinci şarkı yapmamış yani o polisler yapmadan ikinci şarkı getiriyorsun. Ya, bu polisler niye? Eski polisler ayrılın, kıdemliler ayrılın artık, kıdemli polisler, teşkilat boşalsın, kadro yaratalım; ben böyle anlıyorum. Şark süresini kısalttınız ve insanlar bu ekonomik koşullarda evine taşıyacak nakliye parası bulamadı. Ev kiralayacak, ev bulamadı, kira fiyatları 2 katına, 3 katına çıktı. O polislerin çektiği çileyi, hepsi arıyorlar, anlatıyorlar bize; tabii, arayabilen, cesaret edebilen. Yani bunları çözebilen bir kanun teklifi gelmiş olması gerekirdi, biz bunu bekliyoruz.

Bakın, polisin çalışma sistemiyle ilgili ben çıkarttım şöyle. Bakın, bu 2014 yılında emekli bir polis, Ali Özaydın -şu an Aydın’da ya, Germencik’te ya İncirliova’da, bir emekli polis, o zaman EMNİYET-SEN ekibinin içinde- onun başvurusuyla Kamu Denetçiliği Kurumu -yani sizin iktidarınız döneminde- Mehmet Elkatmış, Ombudsman, Başdenetçi bir rapor hazırlıyor polis sorunlarıyla ilgili. Ya, bugün benim burada söylediğim her şey... Polisin mesai sistemi on iki-on iki, on iki-yirmi dört, ondan sonra polisin fazla çalışması, tek tek, kent kent yazmış oraya, 2014’te yazmış. Yani bunun herhâlde son

sekiz yıldır... Süleyman Soylu kaç senedir, altı senedir mi Bakan? Süleyman Soylu'nun Bakanlığı döneminde -yani sizin Bakan Yardımcınız- niye şu kamu denetçisinin raporunu, siz devlet kurumunun, Ombudsmanın raporunu uygulamıyorsunuz? Genelge yayınlıyorsunuz, Emniyet Genel Müdürlüğü diyor ki: "On ikiye on iki, on ikiye yirmi dört mesai sistemi uygulanmasın." Arkadaşlar, bu zulümdür; bu söylediğim mesai sistemi, polis için, polisin insanca çalışma koşullarını ortadan kaldıran bir şeydir. Uygulayan il yok, il emniyet müdürü uygulamıyor. Bir yaptırım var mı? Bir yaptırım yok. On ikiye on iki uygulamaya devam ediyor.

Maç angaryası... Milyar dolarlık sektör, futbol sektörü. Bir televizyon yayın hakkı alıyor, bilmem kaç milyon dolar. Futbolcular 10 milyon dolar, 20 milyon dolar transfer parası alıyor. Polis? Angarya polise. Polis orada angarya olarak maç görevi yapıyor. Polise bir mesai... Herkese aynı mesai ücreti, masa başında oturana da göreve gidene de aynı; otomatik mesai ücretini alıyor, onun dışında bir ek mesai yok.

Polisin çalışma koşullarıyla ilgili kamu denetçisi raporunda diyor ki: "Altmış saate varan çalışma var." İl il yazmış kamu denetçisi. Dünyada kırk saat, bizdeki polis altmış saat çalışıyor; ondan sonra o polisten verim bekliyorsunuz arkadaşlar. Bakın, burada birlikte çözelim, bunun onuru da şerefi de sizin olsun. Biz beklemiyoruz buradan siyasi bir şey, polisin sorunu çözülsün. Yani ben sokakta yürüyemiyorum. Polis gördü mü gözü parlıyor, sarılıyor bana yani. Niye? Hakkını savunuyoruz diye. Birlikte savunalım, birlikte mücadele edelim. Şu "tweet" atmayı bırakın milletvekiline; siz Bakan Yardımcısınsınız, milletvekilliği yaptınız, atmayın "tweet." Atışma değil bu. Ben atarım, ben siyasi görev yapıyorum, siz atanmışsınız. Süleyman Soylu atсын bana "tweet"i, Bakan Yardımcıları niye... Bir İsmail Çataklı atıyor.

Bakın, ben pilotum aynı zamanda, hukukçu milletvekiliyim ama amatör pilotum. Yangınlarda dedim ki: Ya şu İçişleri Bakanlığının genel maksat helikopterlerine niye su sepeti takmıyorsunuz "bambi bucket?" Bana Emniyet yine basın açıklaması yaptı. Orman yangınları var, basın açıklaması yapıyor: "Murat Bakan dezenformasyon yapmaktadır, bunlar terörle mücadelede kullanılıyor." İki ay sonra "Emniyet, İçişleri Bakanlığımız tarihinde ilk defa bir genel maksat helikopterine su sepeti taktı." diye ona da reklam videosu yayımladılar. Ya, biz bir şey söylüyorsak memleketin hayrına söylüyoruz, biz bir şey söylüyorsak ülkenin hayrına söylüyoruz; kendimize bir şey için söylemiyoruz ki, yangınlar söndürülsün.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Bakan, toparlarsanız seviniriz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Celalettin ağabey, toparlıyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Lütfen.

MURAT BAKAN (İzmir) – Devletin kurumsal kimliği, kamucu bir anlayışla, halkçı bir anlayışla polisin sorunları çözülsün, devletin sorunları, ülkenin sorunları çözülsün diye bakıyoruz. Bizim yaklaşımımız bundan Sayın Mehmet Ersoy. Getirin, polisin sorunlarını -böyle şey değil, bu kanun teklifi değil, polisin tüm sorunlarını çözecek kanun teklifi- hep beraber imzalayalım, buradan oy birliğiyle geçirelim.

Son bir şey söyleyeceğim Başkanım, kapatıyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Buyurun efendim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Polisin ben sahipsiz olduğunu düşünüyorum ve polis de böyle düşünüyor. Bunu değiştirmek sizin göreviniz, siz değiştirmezseniz çok yakında biz değiştireceğiz.

Bakın, polisin sendikası var tüm dünyada. Avrupa’da EUROCCOP var, EUROCCOP, Avrupa Polis Sendikaları Federasyonu var. 100 bin polisin olduğu ülkede bir tane sendika var. Bizde 330 bin polis var, polis sendikası ne yapıyor? Ben Alman polis sendikasının sitesinden aldım bunu, kürsüden de söyledim. Diyor ki: “Polisin ve emekli polisin mesleki, toplumsal, ekonomik, ekolojik, kültürel çıkarlarını savunur.” Bakın “Ekolojik ve kültürel çıkarını savunur.” diyor. “Sendika her şeyden önce özellikle üyelerinin genel çalışma ve yaşam koşullarının düzeltilmesi -bizim söylediklerimizi- memuriyet ve iş hukukundaki haklarının iyileştirilmesi için çalışır. Polis sendikası kendini hükümetlerden, yönetimlerden, siyasal partilerden, dinî topluluklardan bağımsız görür.” diyor. Biz bunu istemiyor muyuz? Şimdi FETÖ gitti; Menzil olmasın, öbürü olmasın, öbürü olmasın. İnsanlar inancında serbest, biz insanların inancına karışmıyoruz; devletin içinde tarikat, cemaat olmasın. Devletin kanununa, nizamına, bayrağına saygılı olsun sadece, şeyhine, mürşidine değil; biz bunu istiyoruz. Bakın, polis sendikası dünyada var ve polisin özlük haklarını savunuyor. Sendika polisi eyleme götürecektir değil, götürmesin, biz de öyle bir şey istemeyiz ama polisin yanında... Bir soruşturma geçirdiğinde, bir rahatsızlık geçirdiğinde, amirine karşı, mobbinge karşı polisi koruyacak, polisin yanında duracak bir sendikaya ihtiyaç var, bu polis sendikasını da biz hep beraber kurmalıyız diyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Biz teşekkür ederiz, sağ olun Sayın Bakan.

Sayın Çelik...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, görüşmekte olduğumuz metni birkaç kez inceledim. Aslında teknik bir çalışma olmuş, bu yönüyle önemli bir eksiği gidereceğini düşünüyorum. Bu itibarla bunu hazırlayanlara öncelikle teşekkürü bir borç biliyorum.

Sayın Bakan Yardımcımız, Komisyonun değerli üyeleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının değerli temsilcileri, ayrıca değerli bürokratlar; efendim, şimdi ben şöyle gireyim konuya...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Bilgilendirmek isterdim Sayın Bakan’ı aslında ama...

MURAT BAKAN (İzmir) – Kusura bakmayın, ben Yalova’ya gitmek zorunda olduğum için öncelikle söz istedim. Telefonum açık, kapım açık, davet ederseniz de gelirim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Bakan, biz gerekli dinlemeleri yaparız.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bence daha uygun, bir ağırlayın Sayın Bakan’ı.

MURAT BAKAN (İzmir) – “Tweet”e gerek yok, yüz yüze.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Benim telefonum Google’da yayımlı.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Bakan’ı bir ağırlayın efendim makamda.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ben Twitter’den polisler bana ulaşsın diye telefonunu yayımlamış bir milletvekiliyim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Benimki de yayımda, beklerim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Daha güzel olur bence, bir ağırlayın o konuda.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Vallahi ben aradım, bana cevap vermediğinizi hatırlıyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Olabilir, insanlık hâli.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Evet, buyurun Sayın Çelik, buyurun efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – İçişleri Bakanlığı deyince İçişleri Bakanlığı, parlamenter sistem içerisinde her zaman ikinci başbakanlık olarak anılan bir bakanlıktı ancak Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra bu özelliğinin önemli ölçüde aşıldığını düşünüyorum. Bunun birtakım nedenleri var, ben de uzun yıllar bu Bakanlıkta görev almış bir kişi olarak söylüyorum. Çünkü İçişleri Bakanlığı sadece emniyet ve asayiş hizmetlerine münhasır bir bakanlık değil; Türkiye'nin genel kamu düzenini sağlayan ve toplumun huzuru, refahı ve güvenliği için gayret eden bir bakanlık olarak zaten anılıyordu. Şimdi de o statüsünü devam ettirdiği zannediliyor ancak bu konuda büyük aşınmalar var çünkü malumunuz, gerek Emniyet teşkilatı, gerekse Jandarma, Sahil Güvenlik ve Bakanlığın diğer birimlerinde bir rejime daha endeksli bir yapı gözüküyor. Dolayısıyla, taşraya gittiğimiz zaman bunu çok net bir şekilde görüyoruz. Yani nasıl görüyoruz? Mesela, polisin, devletin polisi gibi bir tutum içerisinde olması beklenirken bu birçok kez öyle gözüküyor. Jandarma da aynı, Sahil Güvenlik de aynı. Şimdi, burada devletin jandarmasının, devletin polisinin, devletin sahil güvenliğinin olmasını özellikle tembihliyoruz yani bunu sağlama yönünde gayret gösterilmesini özellikle yetkililerden diliyoruz çünkü tek bir parti jandarmasına, parti polisine indirgemek aslında devleti aşındırmak anlamına gelir ki böyle bir devletin ebet müddet vasfı büyük yara alır arkadaşlar; buna dikkat etmemiz gerekiyor. Hangi sistem olursa olsun, ister parlamenter sistem olsun isterse şimdiki uygulanmaya çalışılan -ve maalesef yani maalesef diyorum ülkemiz de tabii çok kaybettiği için maalesef diyorum- Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi iflas etmiştir; bu, net gözüküyor.

Şimdi, -bir milletin- biz şöyle bakarız olaya; milletin total gücü vardır. Bu güç, o milletin maddi birikimleri, müktesebatının yanında o milletin millî ve manevi değerlerinin bütünüdür. Bunun üzerine, o milletin devletin jeopolitiği yani coğrafyası ve coğrafyasının dayattığı politika da o milletin gücünü gösterir. Millî güç, birtakım unsurlarla korunmaya çalışılır. Mesela, hep eskiden beri söylenir ya “Millî Güvenlik Siyaset Belgesi.” İşte, bu millî gücü daha da güçlendirmek ve mensubu bulunduğumuz milletimizi ve devletimizi bir numaraya taşımak için, gayret etmek için bütün kurum ve kuruluşların senkronize çalışmasını sağlayacak bir belge hazırlanır; bu da Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'dir. Bu, bütün kurum ve kuruluşları bağlayıcıdır. Peki, bunu nerede hazırlarlar, nerede karar alırlar? Bunun için de Millî Güvenlik Kurulu vardır. Millî Güvenlik Kurulunda şu andaki sisteme göre, Sayın Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanarak siyaset belgesi tanzim edilir ve bütün kurumlara bu tebliğ edilir ve bunları uygularlar. Ancak Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik gibi İçişleri Bakanlığına bağlı olan güvenlik birimleri, kuruluşları, kendi taşra örgütleriyle birlikte emniyet ve asayiş hizmetlerini yapar yani yüzde 100 bunu yapmazlar, bunu ağırlıklı olarak yaparlar ama bunun yanında ilave görevleri de tabii ki vardır. İşte, emniyet ve asayiş hizmeti de halkın huzuru, güveni, tasarrufa müteallik emniyetin sağlanması, can ve mal güvenliğine kadar giden bir seri tedbirlerden ibarettir; bunu alırken bizim ulusal güvenlik politikamız gündeme gelir. Ulusal güvenlik politikasını İçişleri Bakanlığı yanında, devletin en önemli organları birlikte -arz ettiğim gibi- hazırlarlar ve bunun uygulanma safahatı İçişleri Bakanlığına düşer. Burada, tabii, bu konuşmacılardan da edindiğimiz, birtakım aksamalar karşımıza çıkıyor. Yani bu, bireysel olur, grupsal olur, teşkilatlar içerisinde uyumsuzluk olur; bunlardan doğan hak ihlallerinin ortaya çıkması da tabii ki 325 bin mensubu bulunan Emniyet teşkilatı içerisinde yani bir hata payı koyarsak belli bir oranda çıkması; çıkmasa daha iyi olur ama bunu da önlemek mümkün değil, geçmişte de önlenemedi, şimdi önlenemiyor, gelecekte de önlenemeyecektir ama bu oranın tolere edilebilir seviyenin üzerine çıkması hiç de iyi değildir.

Burada, antiparantez, özellikle polis intiharlarıyla ilgili ben de birkaç söz sarf etmek istiyorum. Bu konuda 2 kez ben de yazılı soru önergesi verdim. Yazılı soru önergesine cevap verdiler, ben teşekkür ediyorum ama benim sorduğum sorulara cevap değil de başka türlü bir cevap verdiler; ondan dolayı da teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi, Sayın Başkan, özellikle teşkilatlar bu hizmetleri ifa ederken kendi içerisinde ast üst ilişkilerinin çok iyi tespit edilmesi ve astın üstler tarafından sürekli olarak denetlenmesi gerekir. Eskiden beri bizim Türk devlet geleneği içerisinde hep usta-çırak ilişkisi vardır, devlet kademelerinde, bütün kurumlarda vardır, İçişleri Bakanlığında bu daha ağırlıklı olarak hissedilir. Yani bir kişi emniyet müdürü oluncaya kadar birçok merhalelerden geçer, -onların oryantasyonları, eğitimleri- kendi içlerinde onlar da kıdemsizken kıdemli olan amirleri tarafından yetiştirilerek o makamlara getirilir; dolayısıyla hata yapma oranları oldukça düşer. Ancak memuriyetlere partizanca atamalar, ast üst ilişkisini bozacak nitelikte müdahaleler ve kanunsuz emirler konusunda dayatmalar hem Emniyette hem de Jandarmada sıkıntı yaratabilir; yaratıyor da özellikle Emniyet teşkilatında, Jandarmada benim fazla duyumum yok ancak Emniyet teşkilatında bu daha fazla.

Ast üst ilişki denetimi dışında diğer bir denetim de hata payının daha aşağı çekilmesi bağlamında denetimlerdir. Özellikle Emniyet teşkilatı içerisinde denetime çok ağırlık verilmesi gerekir. Polis müfettişliği iyi bir sistemdir, özellikle emniyet müdürlüğü düzeyine gelmiş arkadaşların müfettiş olarak atanmaları isabetlidir ancak bunun seçiminde, yine, arz ettiğim gibi, hak edenlerin buraya gelmesi ve bütün yapılan icraatları en iyi şekilde denetlemek gerekiyor. İlave, bu konuda İçişleri Bakanlığında Mülkiye Teftiş Kurulunun da kuvvetlendirilmesi gerekir. Baştan itibaren AKP sisteminin gerek parlamenter sistem döneminde gerekse şimdiki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi döneminde teftiş kurullarına karşı büyük bir tepki olduğunu ve bakanlıkların teftiş kurullarının -bir ara hepsinin kaldırılması yönünde birtakım dayatmaların olduğunu biliyoruz ama daha sonra bundan gittikçe vazgeçilerek azaltıldığını, isimlerinin değiştirildiğini, kadrolarının değiştirildiğini; mesela, Maliye Bakanlığındaki o çok yetkin olan Maliye Teftiş Kurulu ve Hesap Uzmanları Kurulu, maliye teftiş kurullarının birleştirilmesi, diğer kontrolörlüklerle bir araya getirilmesi, orada mali teftişi zayıflatmıştır. İçişleri Bakanlığında da Mülkiye Teftiş Kurulunun yetkilerinde azalma olmuştur. Dolayısıyla, mülkiye teftiş kurullarının da emniyet hizmetleri yönünden yetkilerini yeniden takviye ederek kuvvetlendirmek polis müfettişliğiyle birlikte zorunluluk arz etmektedir. Buna da dikkatinizi özellikle çekmek istiyorum.

Diğer taraftan, müsteşarlıklar niye kaldırıldı? Şimdi, İçişleri Bakanlığı müsteşarlığı devlette önemli bir makamdı. Bu müsteşarlık, Türkiye'nin düzeniyle ilgili ve bizim Meclisimizin hemen karşı tarafında oturan, her gün Türkiye'nin genelini gözetin; nerede, ne olduğunu takip eden bir makam ve bu makam ne yazık ki ortadan kaldırıldı. Şimdi, Sayın Bakan Yardımcımız Mehmet Ersoy, şu anda o boşluğu gidermeye çalıştığı bir duruma sokuldu. Müsteşarlık kaldırılmamalıydı, sadece İçişleri Bakanlığında değil...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Teessüf ediyorum. Müsteşarlık olsa kim gelecekti ağabey?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Şimdi, sadece Sayın Ersoy yok ki başka bakan yardımcıları da var. Şimdi, müsteşarlık, etkisini kaybedince burada, Emniyet Genel Müdürlüğü müstesara bağlı, İçişleri Bakanlığına bağlı; Jandarma o şekilde. Şimdi, müsteşar kaldırılıyor, tamam ama Emniyet Genel Müdürlüğü içinde bir örgütlenme modeli geliştirilemedi. Ne yapıldı? Bazı daire başkanlıkları müstakil başkanlık hâline getirildi. Doğru mu Sayın Bakan Yardımcısı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Doğru, doğru.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Evet, mesela, KOM Başkanlığı oldu değil mi? Daire başkanlığı değil de şimdi KOM başkanlığı, personel başkanlığı, istihbarat başkanlığı gibi başkanlık. Şimdi, başkanlık, genel müdüre muadil ya da ondan daha üst bir görev. Şimdi, bu başkanlıklar doğrudan Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı oluyor ama Emniyet Genel Müdürlüğünün zaten şu anda ağır bir görev yükümlülüğü

var, yoğunluğu var kendi omuzlarında. Her biri müstakil başkanlık olarak doğrudan Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışacaklar artık. Genel müdür yardımcısına bağlayamazsınız bir başkanı. Dolayısıyla Emniyet Genel Müdürlüğünün...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Bağlı.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Efendim?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Genel müdür yardımcısına bağlı.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Genel müdür yardımcısına bağladığınız zaman bu statü olarak olmaz, burada bir yanlışlık var, bunu düzeltmeniz gerekir. O zaman Emniyet Genel Müdürlüğünü başkanlık yapıp öbür birimleri genel müdürlük yaparsanız daha mantıklı olurdu. Mesela, Göç İdaresi Genel Müdürlüğüydü değil mi, Göç İdaresi? Şimdi Göç İdaresi Başkanlığı oldu fakat kendi içinde genel müdürlükleri var. Aynı sistemi Emniyet Genel Müdürlüğünde niye uygulamadınız o zaman? Bunu da dikkate almanızı rica ediyorum.

Sayın Başkan, İçişleri Bakanlığı, sadece bir emniyet ve asayiş bakanlığı olmanın ötesinde, söylediğim gibi, özellikle taşra örgütlerinde de ağırlığı olan ve taşra örgütlerinde bilhassa vali ve kaymakamlar üzerinden tüm kurum ve kuruluşlara hükmedebilen bir bakanlık ama bunun yanında yerel yönetimler üzerinde de vesayet makamı olarak ciddi ağırlığı olan bir bakanlık. Burada yerel yönetimlerin izlenmesi, yerel yönetimlerde Anayasa'nın 127'nci maddesine uygun olarak genellikle belediyelerin genel idareyle uyumlu çalışmasını sağlamak da önemli ölçüde İçişleri Bakanlığının, valilerin ve kaymakamların en önemli görevlerinden. Fakat 6360 sayılı Yasa'yla birlikte -2012'de biliyorsunuz yürürlüğe girdi ama uygulaması 2014 mahalli idare seçimleriyle gerçekleşti- Türkiye'de 30 vilayet, büyükşehir vilayeti hâline dönüştü. Dolayısıyla, büyükşehir belediyelerinin hudutları, il hudutları hâline getirildi. Bu itibarla coğrafi olarak belediyeler kent yerel yönetimi sisteminden uzaklaştırıldı ve alan yerel yönetimine dönüştürüldü; bu da belediyelerin hizmetleri yapmada çok eksik, yetersiz kalmasına yol açtı. Diğer taraftan, büyükşehir belediyelerinin bünyesinde olan ilçe belediyelerinin yetkileri de önemli ölçüde tırpanlandı. Belediyeler doğrudan mahallî halkın müşterek medeni ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü olan kamu tüzel kişiliğini haiz idareler olmasına rağmen, idari ve mali özerkliği olan yönetimler olmasına rağmen ilçe belediyelerinin yetkilerinin önemli ölçüde büyükşehirilere aktarılmış olması bu belediyelerin etkinliğini kırmıştır. Bugün, ilçe belediyeleri âdeta belediye şube müdürlüğü konumuna indirgenmiştir; bu da yerel yönetimlerde büyük bir çekişmeye, boşluğa ve ilçe belediyeleri nezdinde de bıkkınlığa ve hizmet üretmemeye, pasifize olmaya itmiştir. Büyükşehir belediyelerinin de belediye başkanlarının siyasi figür olması, siyasi aktör olmalarından dolayı özellikle denetlenemez hâle getirilmiş olması, ciddi yolsuzlukların membası hâline dönüşmesine yol açmaktadır. Bu konuda İçişleri Bakanlığında düşen görevler vardır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Çelik, toparlarsanız seviniriz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Toparlayacağım. İçişleri Bakanlığı üzerinden gidiyorum.

SERMET ATAY (Gaziantep) – Ağabey, İçişleri Bakanlığı üzerinden gidersen sabaha kadar konuşuruz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Fakat 3201 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu'nun hangi görevleri yapacağına dair sayılan hükümlerinden bir tanesi de yerel yönetimlerle ilgiliydi ama o silindi. Şu anda “Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü” adı altında Şehircilik Bakanlığına bağlı yeni bir genel müdürlük ihdas edildi ama Anayasa'nın 127'nci maddesi yerel yönetimler üzerinde vesayet yetkisini hâlâ İçişleri Bakanlığında tutuyor. Yani Mülkiye Teftiş Kurulu, İçişleri Bakanlığı adına vesayet yetkisi konusunda belediyelerde denetim yapmaya devam ediyor; bu, tamamen karmaşık bir duruma yol açtı.

Diğer taraftan, bunu söylemek zorundayım Sayın Başkan, siz de valilik yaptığınız için bunları çok iyi bilirsiniz, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü kaldırıldı. Bugün Yunanistan’la gerginliğimiz var, Rusya-Ukrayna Savaşı var, Suriye’de Rusya Federasyonu var, Amerika Birleşik Devletleri var; doğuda Ermenistan var, her an bütün sınırlarımız ciddi olarak tehdit altında ancak sivil savunma yok. Sivil savunma, bir milletin topyekûn savunmasını tanzim eden bir yasaydı; bu kaldırıldı. Bunun yerine diyorlar ki “AFAD kuruldu.” AFAD’ın fonksiyonu çok farklı, AFAD tam olarak sivil savunmanın karşılı değil; burada bir boşluk var, bunu özellikle Sayın Başkan, buradaki heyete arz ediyorum, hatırlatıyorum.

Şimdi, 442 sayılı Köy Kanunu’na gelince, bu kanun, eski bir kanun ama 20’nci asrın başında çıkmış hâlâ mükemmel bir kanundur. Bu kanunun ek 74’üncü maddeden itibaren getirilen hükümleri oldukça iyidir, anlamlıdır. Burada, özellikle, disiplin cezalarına ilişkin düzenlemelerde bir boşluk vardı, gideriyor bunu; önemli görüyorum. Diğer, 3201 sayılı Kanun’da, 6136 sayılı Kanun’da ve özellikle 2692, 2803, 4652, 5902 sayılı Kanunlar ile 6458 sayılı Yabancılar Yasası’nda yapılan düzenlemelerin teknik düzenlemeler olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum. Bizim konuya olumlu baktığınızı ifade ediyorum.

Konuşmamı burada noktalarken tekrar saygılar sunuyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Çelik, deneyimlerinizi de paylaşmış oldunuz bu vesileyle.

Sayın Aydın geneli üzerinde son konuşmacı herhâlde.

Buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geneli üzerinde son konuşmayı yapıp biz de toparlayacağız bir şekilde.

Şimdi, bizim de Sayın Sözcümüz Sariaslan’ın söylediği gibi, kanun teklifinde, Anayasa’ya aykırılıktan dolayı gelen ve 24 Mart 2022 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlanan, dokuz ay içinde de kanunlaşması gereken maddeler var; burada onlar çıkarılırken diğerlerinin de araya konulduğu birtakım düzenlemeler var. Genel itibarıyla da çok aykırı görünen maddeler yok aslına bakarsanız ama Anayasa Mahkemesi iptal kararında şu gerekçeleri söylemiş, “Kuralda disiplin suç ve cezalarıyla ilgili genel ilkeler ortaya konulmadan, kanuni çerçeve çizilmeden güvenlik korucuları ile korucu başlarına ilişkin disiplin cezaları ve bu cezaları gerektiren eylemler genel hatlarıyla da olsa belirlenmeden disiplin esaslarıyla ilgili hususların tamamının düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılmak suretiyle yürütmeye sınırsız, belirsiz, geniş bir düzenleme yetkisi tanınmıştır. Bu itibarla kural, belirlilik ve yasama yetkisinin devredilmezliği ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.” deniliyor; bu da Anayasa’nın 2’nci ve 7’nci maddelerine aykırı ancak getirdiğiniz teklifte de, tekrar Anayasa Mahkemesine götürüldüğünde aynı gerekçelerle iptale neden olacak düzenlemeler olduğunu buradan ifade etmek gerekir. Tabii ki bunlar ortak akılla düzenlenip bu kadar geniş yetkinin, özellikle de 16 Nisan 2017 referandumundan sonra her şeyin tek bir kişiye bırakıldığı; gece yarıları, hafta sonu, özellikle telefonu bir açtığımızda her şeyin -bir daire başkanından bir müdüre, işte, bir yangında bir şeye müdahale edileceğinde dahi- “Sayın Cumhurbaşkanının tensipleriyle” “Sayın Cumhurbaşkanının görevlendirmeleriyle” diyerek, tek bir kişiye atıfta bulunularak yapılan düzenlemeler “Ver yetkiyi, gör etkiyi!” denilen bu yeni sistemin aslında tamamen bir çöküş getirdiği; bugün ekonomisinden enflasyonuna, işsizliğinden diğer her türlü konuda olumsuzluk yarattığı çok ortadadır. O yüzden, bu konunun altını çizmekte fayda var.

Diğer bir konu: Yine, buraya getirilen taslakta özellikle Emniyet Genel Müdürlüğünde çalışan sivil toplum kuruluşlarının hiçbir önerisi, katkıları maalesef alınmamış; onlardan bize ulaşan sonuçlara göre ifade ediyorum bunu. Örneğin Emniyet Genel Müdürlüğünde yapılan memnuniyet anketlerinin sonucunu bilen var mı? Kamuoyundan gizleniyor, paylaşılmıyor ama çıkan sonuçlar maalesef çok kötü; bizlere ulaştırıyorlar. Bakan Yardımcısı burada; kendilerinin bağlı olduğu kurumla ilgili bence bu anket sonuçlarını dikkate alsınlar. Burada hemen hemen her konuşmacı Emniyetteki intiharlardan bahsetti. Sayın Bakan, bizim İzmir milletvekilimiz oradaki intihar notlarını paylaştı, isimleri paylaştı ve bizzat bize ulaştırdıklarına baktığımızda, aslında, bugün, bu intiharların, Emniyette çalışan insanların yaşadığı mobbinglerin, baskıların tam da sebebi altı yıldır İçişleri Bakanlığı yapan Bakanın ta kendisi; onu da ifade etmekte büyük fayda var.

Şimdi, bu Bakan ne demiş? Bu çalışanların bir polis ama aynı zamanda bir insan olduğunu unutarak şöyle ifadelerde bulunmuş: “Polis diğer memurlardan katbekat daha çok çalışacak, beğenmeyen de istifa edip gidecek.” demiş. Arkadaşlar, bu insanlar robot değil, makine de değil; onların da bir anne, baba, eş, bir insan olduğunu, insani ihtiyaçları olduğunu ve belli bir çerçevede çalışmaları gerektiğini yok sayarak “İstersen çalış, istemezsen git!” diyerek büyük bir mobbing ve ayrımcılığa maalesef sebep olmuştur.

Şimdi, onlardan bize iletilene göre 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun 63’üncü maddesinde “Sağlığı bozulan polis, Bakanlıkta ‘genel idari hizmetler’den bir göreve atanır.” hükmü var -ki baktığımızda, birçok intihar sebebinden biri de bu görünüyor- çünkü Emniyet Teşkilatında “genel idari hizmetler” sınıfı memur çalışamaz. Zaten Teşkilat Kanunu’nda “genel idari hizmetler”e yer verilmemiş. Ceza Muhakemesi Kanunu, adli işlemlerin bizzat kolluk kuvvetleri tarafından yapılmasını emrediyor; buna rağmen, devlet, 14 bin TL maaşıyla polise yaptıracağı işi 11 bin TL maaşla “genel idari hizmetler” sınıfındaki memura yaptırmaktadır. Bu memurlar -diğer, bir başka deyişle sivil memurlar- sapaş sağlam girdiği polislikte sağlığı bozulan, elinden silahı ve kimliği alınan, maaş ve özlük hakları gasbedilen yeni bir istihdam şekline dönüştürülüyor maalesef. Sağlığı bozulan, “genel idari hizmetler” sınıfı memuru olduktan sonra da Emniyet Genel Müdürlüğü içerisinde tutulamıyor; 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu’nun 63’üncü maddesine göre de bu, aykırı bir işlem olarak devam ediyor.

Yine, polis akademisinin yapısının değiştirilmesinin nedeni ise, hepimizin malumu, 15 Temmuz sonrası plansızca yapılan, özellikle de AKP teşkilatlarından alınan amir sınıfının beklenen verimi verememesi, uyum sağlayamaması; bu, Teşkilat içerisinde büyük bir uyumsuzluğa neden olmuştur. Örneğin, 2018 yılında bekçilik sınavına giren ve kazanamayan bir kişi 2020 yılında komiser yardımcısı olarak teşkilata giriyor. Yani, bekçi yapmayı uygun görmemişsiniz, o yeterliliği haiz değil, sınavı geçememiş ama bir şekilde “Hamili yakınımıdır.” kartıyla, iktidardan bir torpil bularak gelmiş Emniyete, göreve başlamış. Özetle “Teşkilata dışarıdan alınan amir alımları durdurulmalı.” diyor bu Teşkilat mensupları. Örneğin, en az üç yıl polis memuru olarak çalışmayan hiç kimsenin komiser yardımcısı rütbesine terfi ettirilmemesini istiyorlar, eski hataların tekrar edilmemesini istiyorlar çünkü tekrarların aynı sonuçları doğuracağı hepimizce malum. Nasıl ki bir doktor uzman doktor olmadan önce pratisyen doktor olarak görev yapıp daha sonra uzmanlığa gidiyorsa burada da bunu istiyorlar.

İkinci olarak da, “genel idari hizmetler” sınıfındaki memur... Bu sistemden vazgeçilmesini istiyorlar. Jandarma teşkilatında sağlığı bozulan jandarma “genel idari hizmetler” sınıfına aktarılamaz, sadece görev yaptığı birim değiştirilir; bu sebeple jandarmalarda intihar olmadığı görülüyorsa aynısının Emniyet Teşkilatında da olmasını istiyorlar. Emniyet Teşkilatında “genel idari hizmetler” sınıfına aktarılıp silahı, kimliği, özlük hakları elinden alınan polis memurlarının kendilerine bunu yedirememesi ve intihar yolunu seçmeleri, on iki yılda 300’e yakın polisimizin de hayatına son vermesi... Onlar, haklı

isyanlarını ve haklı taleplerini bizim buradan değerlendirmemizi istediler ve biz de bu konuda onların sözcülüğünü severek yaptık. Umarım sizler bu yasaları getirirken, sadece bürokratların hazırlayıp kanunen, Anayasa gereği yapılan düzenlemelerle değil; orada çalışan 350 bin kişinin istekleri, hakları ve en kötüsü de, hayatlarına son vermeleri... 20'li yaşlardaki insanlardan bahsediyoruz. Bu, bir nebze de olsa sizlerin görevi, hepimizin görevi ve birlikte sonuç üretmemiz gereken bir konu diye düşünüyorum.

Maddelerde gerektiğinde söz alacağımızdan dolayı sözümü burada tamamlamak istiyorum.

İyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Aydın, çok teşekkür ediyorum.

Söz hakkı Sayın Tüzün'ün.

Buyurun efendim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – İçişleri Komisyonumuzun Değerli Başkanı, değerli milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın Bakan Yardımcısı ve bürokrat arkadaşlar; ben de Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun sözcüsü olarak sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün Komisyonumuz 27'nci Dönemin Altıncı Toplantısı'nı gerçekleştiriyor. Yani, beş yıldır, 2018'den bugüne kadar, olağanüstü hâl kapsamıyla ilgili 2018 yılında toplanmıştık, Karayolları Kanunu'yla ilgili yine 2018 yılında toplanmıştık; 2019 yılında, 2020'de ve 2021'de birer toplantı yaparak Komisyonumuz yasama görevini yerine getirmek için gayret göstermiştir.

Maalesef, Türkiye kararnamelerle yönetildiği için, kuşkusuz, bakanlıklar da -açıkça ifade etmek gerekiyor ki- yönetmeliklerle yönetiliyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi bir yasama üyesi olarak bu üzüntümü sizlerle paylaşmak istiyorum arkadaşlar. Türkiye'nin en önemli Bakanlığı olan ve Jandarmayı, Emniyeti içinde bulunduran; Türkiye'nin, tüm dünya ülkelerine karşı, düşman ülkelere karşı birliğini ve beraberliğini koruması gereken bir Bakanlığın yasamadan bu kadar kaçınarak, sadece genelgelerle, yönetmeliklerle yönetilmesinin doğru olmadığını ifade etmek istiyorum. Her bakana göre yönetmelik, her genel müdüre göre yönetmelik, her daire başkanına göre yönetmelikle yönetilirse, işte, İçişleri Bakanlığının geldiği durum da bu olur.

Ben yasa teklifinin geneliyle ilgili bir değerlendirmeye geçecek olursam; Milletvekilimiz, teklif sahibimiz Sayın Çelik kanun teklifini özetlerken böyle, işte, biraz geçiştirdi; “İçerik şöyledir, böyledir...” detaya girmeden, tecrübesini de kullanarak geçiştirmeli bir sunum yaptı. Bu sunumdan birçok arkadaşımızın, haberdar olmadığı gibi, konuyu anlama şansı da maalesef eksik oldu.

Tabii, oylamaya geçmeden önce de Sayın Başkanım, bizim, bu kanun teklifiyle ilgili kaygılarımız, tereddütlerimiz, Anayasa'ya aykırılıkları konusunda birtakım sorularımız olacak. Bu sorularımızın da gerek bürokratlar tarafından gerekse ilgili Bakan Yardımcısı tarafından cevaplandırılmasını talep etmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi “Bir kanunun Anayasa'ya uygunluğunun incelenmesi” maddesidir. Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdür. Bizim, Komisyon olarak, bu kanun teklifinin Anayasa'ya aykırı olup olmadığını, Anayasa metnine ve ruhuna aykırı olup olmadığını maalesef tetkik etme şansımız olmadı. Bir komisyon, bir teklifin Anayasa'ya aykırı olduğunu gördüğü takdirde, gerekçesini de belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder. Bizim, bu kanun teklifinin müzakeresini çok detaylı bir şekilde yapmamız gerekiyor ki Anayasa'ya aykırı ise ya bir alt komisyona göndermemiz veya da reddetmemiz gerekiyor. Bu hüküm ilki usul, diğeri içerik olmak üzere iki ön koşul ön görmektedir. Usul, zamana ilişkindir; içerik ise incelemeye ilişkindir. Usul ve içerik konusunda bir hata yaptığımızı düşünüyorum; bunun

da değerlendirilmesini talep ediyorum. İlk önce, usul ve içerik konusunda yasa önerisi görüşülmeye başlamadan önce Anayasa'ya uygunluk değerlendirmesinin yapılmasını gerekli kılan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'müzün 38'inci maddesi bu amir hükmündedir. Dolayısıyla, bu müzakerelerin bu kanun teklifi üzerinde, bu aşamada daha detaylı yapılmasını talep etmekteyiz.

Sayın Başkanım, bunların kayda alınmasını ve oylamaya geçmeden önce cevaplandırılması talep ediyorum, bir kez daha tekrara düşmüş olduk ama.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Tabii, tabii.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin maddelerine baktığımızda, 1'inci maddesi güvenlik korucularına verilecek disiplin cezalarının çeşitleri. Disiplin cezalarında ağırlaştırıcı ve hafifletici hâller bulunmaktadır ama fiilî kıstaslar nasıl uygulanacaktır? Bu, açıkçası, belirtilmemiştir. Fıkranın (10)'uncu bendinde ifade edilen “borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak” ibaresi de oldukça sorunlu bir düzenlemedir. Disiplin cezası personelin iş yeri içerisindeki fiil ve davranışlarıyla bağlantılı olarak verilmesi gereken cezalardır. İş yeri ve işle ilgili olmayan ve kişinin özel hayatıyla ilgili bir durumun, adli yargının konusu olması gereken bir durumun disiplin kovuşturmasına neden olarak tanımlanması disiplin sisteminin özüne aykırıdır arkadaşlar. Bu maddenin bir kez daha gözden geçirilmesini talep ediyorum.

Yine, kanunun 4'üncü maddesine baktığımızda, Emniyet Teşkilat Kanunu'nuna geçici madde eklenerek devlet memurluğunda sağlık şartlarıyla ilgili hususlardan faydalanılması hakkında bir düzenleme yapılıyor. 4'üncü maddeye baktığımızda, madde gerekçesi ile madde birbiriyle uyumamaktadır yani gerekçe ile madde metni birbiriyle uyumamaktadır; dolayısıyla, madde gerekçesiyle uyumlulaştırılamayan bu düzenlemenin yapılması da doğru olmayacaktır, hiçbir anlam ifade etmeyecektir.

Kanun teklifinin 6'nı maddesine baktığımızda, yine, Sahil Güvenlik Kanunu'na ek madde eklenerek “Personelin ödev, hak ve sorumlulukları Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak -maalesef- yönetmelikle belirlenir.” diyor. Yani, bizler yönetmelikleri onaylamak için kurulan bir mekanizma değiliz. Bizler yasama üyesiyiz, yasa çıkartmak zorundayız. Bunu yasayla belirlemiyoruz da niye bu yönetmelik hakkını ilgili bakana, ilgili hükûmete, ilgili genel müdüre ve daire başkanına bırakıyoruz?

6'nı maddenin genel durumuna baktığımızda, Anayasa'mızın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında açık bir biçimde kamu görevlilerinin hak ve sorumlulukları, özlük hakları ile disipline ilişkin düzenlemelerin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Bir kanun teklifi maddesiyle bu yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin yetki devrine ilişkin bir düzenleme Anayasa'mızın 128'inci maddesi hükümlerine aykırılık taşıdığı için aynı zamanda Anayasa'nın 2'nci ve 7'nci maddelerine de aykırılık taşımaktadır. Nitekim, kanun teklifinin 1'inci maddesinde güvenlik korucularına ilişkin Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi aynı yöndedir. Yani, daha önce denenmiş, iptal edilmiş; bunda ısrar etmenin anlamı nedir arkadaşlar? Bunun, bu 6'nı maddenin bir kez daha gözden geçirilmesini talep ediyorum.

Yine, kanun teklifinin 7'nci maddesine baktığımızda, Jandarma Asayiş Vakfının, Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'daki “vakıflar” kapsamına alındığını söylüyor. Değerli arkadaşlar, yine, öncelikle bu düzenlemenin yapılmak istendiği kanun yanlış seçilmiştir, yanlış yere konulmuştur. Maddenin Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'na değil, Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'a eklenmesi gerekiyordu -bu 7'nci madde gerçekten çok önemli- çünkü bu konunun, vakfın isminde “jandarma” sözcüğünün bulunması dışında Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'yla bir ilgisi bulunmamaktadır. Nitekim, benzeri bir muafiyet sağlanan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfıyla ilgili düzenleme Dernek

ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'a eklenen bir maddeyle yapılmış idi. Yani, hatırlayacağımız üzere, bunun denenmişliği var, örneği var; bu örneğe de uygun olması gerekir diye düşünüyorum.

Evet, önemli bir madde de yine 8'inci madde; yine "Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları İçişleri Bakanlığı tarafından yönetmelikle belirlenir." diyor arkadaşlar.

Yine, Anayasa'mızın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında açık bir şekilde kamu görevlilerinin hak ve sorumlulukları ile özlük hakları ve disipline ilişkin düzenlemenin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Bu net, bu açık, hâlâ yönetmelikle iddia etmemizin, bunu bu şekilde taslağa koymamızın bir anlamı olmadığını söylemek istiyorum.

Yine, kanun teklifinin 1'inci maddesinde güvenlik korucularına ilişkin Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi aynı yöndedir. Dolayısıyla, bir komisyon usul ve esas yönünden Anayasa'ya aykırılık içeren bir kanun teklifini değerlendirir, alt komisyona havale edebilir veya reddedebilir. Maddelere geçilmeden, bölümlere geçilmeden de bu teklifle ilgili bizim kafamızda bulunan bu sorunların giderilmesi konusunda cevap hakkımızı ilgililerden bekliyoruz Sayın Başkanım.

Sonuç olarak, bu kanun teklifinin totaline baktığımızda, kuşkusuz Anayasa'ya aykırılıkların dışında teşkilata birtakım imkânlar sunuyor olarak gözüküyor. Siyasette bugün a partisi vardır, yarın b partisi vardır; yazılı sınavların mülakat aşamasına gelindiğinde maalesef her türlü siyasi baskıya uğradığımızı hepimiz -bizler, sizler- biliyoruz. Sayın Başkan, o nedenle, bizim, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak 13'üncü maddede bir önergemiz var, eğer zorunluluk hâllerinde ille de mülakata yapılması gerekiyorsa bunun kayıt altına alınması konusunda bir önergemiz var. Bu önerge işleme alınıp kabul edilirse hem iktidar partisi mensupları hem bürokratlar hem de tüm siyasetle uğraşan kişiler rahatlamış olacaktır diye düşünüyoruz.

Son olarak Sayın Başkanım, kuşkusuz hepinize olduğu kadar Emniyet teşkilatı polis memuru arkadaşlarımızın bizlere de çok yoğun talepleri var. Bunlardan bir tanesi –zannediyorum Emniyetten arkadaşlarımız buradadır- bāşpolisliğe terfi edilen 2011 yılı itibarıyla rütbeli personel gibi görev yapılan sürenin komiser yardımcısı ve komiser rütbelerinde bekleme süresinden sayılarak başkomiser rütbesine terfi ettirilmeleri istenmektedir. Bunun yasal düzenlemesi nedir, uygulamada ne şekilde hayata geçirilebilir? Onun da cevabını yetkili arkadaşlarımızdan istiyorum.

Son olarak, bunun da gerçekten çok önemli olduğunu düşündüğüm için Komisyonumuzun gündemine getirdim: Bu, eğitim sonu mülakatta elenen kursiyerler hakkında arkadaşlar. Bu, Türkiye açısından çok vahim bir konu, bize çok sayıda öğrenci arkadaşımız ulaştı. Biliyorsunuz, polis meslek yüksekokulu iki yıl, polis eğitim merkezi dokuz ay, polis amirleri eğitim merkezi bir yıl, polis özel harekāt kursu ise altı ay sürmekte. Kurslara öğrenci alınırken mülakat yapılıyor, kursiyerler eğitim süreleri sonunda yazılı ve sözlü sınava giriyor, yazılı sınavda başarılı olanlar bir dakikalık, otuz saniyelik, iki dakikalık sözlü sınavda başarısız oluyorlar ve evlerine geri gönderiliyorlar. Bu sistemin daha da adaletli hâle getirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Yani siz bu kadar kursa tabi tutuyorsunuz, yazılıya tabi tutuyorsunuz, bir dakikalık bir mülakatla eliyorsunuz ve evine geri gönderiyorsunuz. Tabii, giden kardeşlerimizin, gençlerimizin de annesi babası tarafından "Evladım, sen bu sınava katılmıştın, bu mülakatı geçmiştin, bu kadar eğitim sürecini tamamladın, şimdi sen niye eve geri geldin?" denilen Türkiye'de 5 bine yakın gencimizin olduğu söyleniyor. Bu uygulama hakkında da biraz bilgi almak istiyoruz.

Beni dinlediğiniz için Sayın Başkanımıza ve Komisyonumuzun değerli üyelerine çok teşekkür ediyorum. Maddelere geldiğimizde tekrar söz alırsız diye düşünüyoruz, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Tüzün, ben çok teşekkür ediyorum.

Yaklaşık iki buçuk saattir geneli üzerinde görüşüyoruz, söz isteyen herkese söz verdik. Benim kanaatim, maddelerde cevap verseniz daha uygun olur, çok da dağılmadan. Dolayısıyla, Anayasa konusunda da herhangi bir önerge olmadığı ve bizim kanaatimiz de Anayasa'ya aykırılık bulunmadığı yönünde olduğu için o konuda herhangi bir işlem yapmıyoruz.

Teklifin tümü üzerindeki müzakereler için kifayetimüzakere diyerek maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

POLİS YÜKSEK ÖĞRETİM KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununa 74 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Güvenlik korucularına verilecek disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller

MADDE 74/A- a) Uyarma: Güvenlik korucularına görevlerinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1)Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde kayıtsızlık göstermek ve düzensiz davranmak,

2)Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek veya erken terk etmek,

3)Kurumunca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,

4)Usulsüz müracaat veya şikâyetle bulunmak,

5)Güvenlik koruculuğu vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,

6)Görevine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

7)Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,

8)Görevin iş birliği içerisinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

b) Kınama: Güvenlik korucularına görevinde ve davranışında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1)Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmî belge, araç ve gereçlerin korunmasında, kullanılmasında ve bakımında kusurlu davranmak,

2)İzinsiz veya özürsüz olarak iki güne kadar (ikinci gün dahil) süreyle göreve gelmemek,

3) Görev sırasında amirine hal ve hareketleri ile saygısız davranmak,

4)Görev sırasında beraber görev yaptığı personele söz veya hareketle saygısız davranmak,

5)Hizmet dışında güvenlik korucusunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

6)Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

7)Amirinden izin almaksızın görevli bulunduğu il sınırları dışına çıkmak,

8)Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak veya bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

9)Verilen emirlere itiraz etmek,

10) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

11) Görev mahallinin huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak,

12) Görevde kullanılan telsiz haberleşme araçlarıyla görevle ilgili olmayan veya saygısızca konuşmalar yapmak,

13) Amirleri veya beraber görev yaptığı diğer personel hakkında ve onların bulunmadığı ortamlarda, onların işlem, eylem ve kişilikleri hakkında kötüleyici veya konuştuğu kişilerde kötü intiba bırakacak tarzda olumsuz sözler söylemek,

14) Kurumca kendisine verilmiş kimlik kartını kabul edilebilir bir neden olmaksızın kaybetmek ve kaybettiğini bildirmemek,

c) Ücretten Kesme: Güvenlik korucusunun aylık ücretinden 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Ücretten kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmî belge, araç, gereç, silah, cihaz ve teçhizatı korumamak, kaybolduğunu veya çalındığını bildirmemek, bakımını yapmamak, hor kullanmak, görevin sona ermesine ya da amirlerince istenmesine rağmen göreviyle ilgili araç, gereç, cihaz ve teçhizatı geri vermemek,

2) Görevle ilgili resmî belge, araç, gereç, cihaz ve teçhizatı kaybetmek,

3) İzinsiz veya özürsüz olarak iki günden fazla ve dokuz güne kadar (dokuzuncu gün dahil) göreve gelmemek,

4) Göreve sarhoş veya alkollü içki içtiği belli olacak biçimde gelmek,

5) Devlete ait resmî belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

6) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

7) Amirlerine sözle saygısızlık etmek,

8) Amirlerine veya beraber görev yaptığı diğer personele karşı, fiili taarruz teşebbüsünde bulunmak, tehdit etmek,

9) Toplu müracaat veya şikâyetle bulunmak,

10) Hizmet içinde güvenlik güçlerinin itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

11) Yasaklanmış her türlü yayını ve malzemeyi bulundurmak,

12) Güvenlik koruculuğu görevini yerine getirmesine engel olacak şekilde ticari faaliyette bulunmak ve başka bir işte çalışmak,

13) Gerçeğe aykırı rapor veya belge düzenlemek, temin etmek, kullanmak,

14) Kumar oynamak veya oynattırmak, yasadışı bahis ve şans oyunları oynamak,

15) Meskûn yerlerde, binalarda, herkesin dolaşp gezebileceği veya oturabileceği umuma açık alanlar ile insanların toplu olarak bulundukları yerlerde silah atmak,

16) Silahla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmal sonucu yaralamaya ve ölüme sebebiyet vermek, ya da bu fiilin başkaları tarafından işlenmesine neden olmak,

17) Amirlerine iletilmesi gereken olay ve bilgileri zamanında iletmemek,

18) Kendisine teslim edilen silah ve teçhizatın ihmali sonucu bir başkasının eline geçmesine neden olmak,

19)Göreve yönelik verilen emirleri yerine getirmemek, itaatsizlik etmek,

20)Görev yeri sınırları içerisinde, görevle ilgili bina, tesis ve benzeri yerleri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,

ç) Görevden Çıkarma: Güvenlik korucularının görevlendirilmelerindeki esas ve usullere uyularak görevle olan ilişkin kesilmesidir. Görevden çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1)İzinsiz veya özürsüz olarak bir yıl içerisinde toplam on gün göreve gelmemek,

2)Gizlilik dereceli belge ve bilgileri açıklamak, göreve ilişkin her türlü yazılı kâğıt, belge, mikrofilm aslı veya kopyalarını kasıtlı olarak yok etmek, ortadan kaldırmak ya da belge niteliği taşıyan dijital dosyaları, verileri hukuka aykırı olarak ele geçirmek, başkasına zarar vermek üzere kullanmak, tahrip etmek, değiştirmek, silmek, sistemin işlemesine engel olmak ya da yanlış biçimde işlemesini sağlamak,

3)Kendisine teslim edilen silah ve donanımın kasıt sonucu bir başkasının eline geçmesine neden olmak,

4)Terör örgütü mensuplarını veya suç işleyenleri saklamak, yerini bildiği halde söylememek veya suç delillerini yok etmek,

5)Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, örgüt propagandası yapmak,

6)Terör örgütlerine veya Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, iltisaklı veya irtibatı bulunmak,

7)Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri imal etmek ve ticaretini yapmak, kullanılmasını kolaylaştırmak, uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, bulundurmak ya da uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanmak,

8)Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,

9)Amirlerine ve birlikte görev yaptığı personele karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak, fiili taarruzda bulunmak ya da bu fiillerin işlenmesini tahrik ya da teşvik etmek,

10) Kaçakçılık yapmak,

11)Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,

12)Göreve yönelik verilen emirlerin yerine getirilmesinde ve amirlerine karşı itaatsizlikte bulunmaya tahrik veya teşvik etmek,

13)25/7/1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek,

14)Sendika kurmak, üyesi olmak veya sendikal faaliyetlerde bulunmak,

15)Siyasi partiye üye olmak,

16)Görev yerinde alkol kullanmak,

17)Savaş, olağanüstü hâl veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev ve emirleri yapmamak,

18)Güvenlik Koruculuğu sıfatı ile bağdaşmayan nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,

19)Güvenlik Koruculuğunun onur ve saygınlığını zedeleyici veya amirlerinin eylem ve işlemlerini olumsuz yönde eleştirici nitelikte, tek başına veya toplu halde bildiri dağıtmak, iletişim kanalları vasıtasıyla kamuoyuna yönelik bilgi, yazı ve demeç vermek,

20)Bilerek ve isteyerek suç kanıtlarını ortadan kaldırmak, kanıtları silmek, gizlemek, değiştirmek, bozmak veya bu eylemlere yardımcı olmak,

21)Göreve çıkılmaması için propaganda yapmak, kışkırtmak, zorlamak,

22)Hukuka aykırı olarak kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal etmek, kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini ifşa etmek, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın kaydetmek, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların kaydedilmesi suretiyle elde edilen verileri ifşa etmek, kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal etmek, kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri ifşa etmek, kişisel verileri kaydetmek, kişisel verileri bir başkasına vermek, yaymak veya ele geçirmek, gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla suç delillerini yok etmek, silmek, gizlemek, değiştirmek veya bozmak, sayılan fiilleri yapmaya azmettirmek,

23)Devlet malı araç, gereç, silah, mermi ve mühimmatı satmak veya mal edinmek, kurumca kendisine verilmiş kimlik kartı, araç, gereç, silah ve mühimmatı başkalarının kullanımına vermek,

24)Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti yapmak.”

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeler muğlak ve yoruma açıktır. Korucuların işlediği suçlar, hak ihlalleriyle ilgili herhangi bir madde konulmamasının yanında uyarı, kınama, ücretten kesme ve görevden çıkarma cezalarında esnekliklere gidilmiştir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddede bir redaksiyon talebi var, okuyorum: Çerçeve 1'inci madde... 442 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen 74/A maddesinin a) fıkrasının 2 numaralı bendinde yer alan “gelmek veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “görevi” ibaresi eklenmiştir.

Yine aynı şekilde, 1'inci maddenin 74/A maddesinin ç) fıkrasının 2 numaralı bendinde yer alan “işlemesini sağlamak” ibaresi “işlemesine yol açmak” şeklinde değiştirilmiştir diye redakte yetkisi istiyoruz.

Bu çerçevede maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 442 sayılı Kanuna 74 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ağırlaştırıcı ve hafifletici nedenler

MADDE 74/B- Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan veya ödül alan güvenlik korucuları hakkında bir derece hafif olan disiplin cezası uygulanabilir.

Meskûn yerlerde silah atmak fiili Devlet veya kişilerin zarara uğramasına yol açmış ise durumun niteliğine ve ağırlığına göre görevden çıkarma cezası uygulanabilir.

Göreve gelmemek, geç gelmek ve görev yerinden erken ayrılmak fiilleri uzun süreli veya görevi aksatacak biçimde gerçekleşmişse ya da Devleti veya kişileri zarara uğratmışsa durumun niteliğine, ağırlığına ya da zararın derecesine göre görevden çıkarma cezası uygulanabilir.

Yazılı kâğıt, belge, kayıtlar ve her türlü dijital veri üzerinde işlenen yasak fiiller Devlet veya kişileri zarara uğratmış ya da hizmetin gecikmesine, durmasına veya aksamasına neden olmuşsa durumun ağırlığına ya da zararın derecesine göre görevden çıkarma cezası verilebilir.

Silahla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmal sonucu yaralamaya veya ölüme sebebiyet vermek fiilinin işleniş şekli, durumun ağırlığı ya da zararın derecesi ile fiilin konusunun önem ve değerine göre görevden çıkarma cezası verilebilir.

Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmî belge, araç, gereç, silah, cihaz ve teçhizatı korumamak, kaybolduğunu veya çalındığını bildirmemek, görevin sona ermesine ya da amirlerince istenmesine rağmen geri vermemek fiilleri, Devleti veya kişileri zarara uğratmışsa durumun niteliğine, ağırlığına ya da zararın derecesine göre görevden çıkarma cezası uygulanabilir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin bir yıl içerisinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının bir yıl içerisinde üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen Yaşar Bey.

Buyurun.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – 2’nci maddede bulunan cezaların ağırlaştırıcı ve hafifletirici hâllerdeki fiilî kıstaslar nasıl olacak, nasıl uygulanacak?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Kim cevap verecek?

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MEVZUAT DAİRE BAŞKANI ERKAN ÇAPAR – Öncelikle şunu ifade edeyim, mülkiye müfettişiyim aynı zamanda: Biliyorsunuz, disiplin hukukunda herhangi bir görevliye disiplin cezası verilmesi için öncelikle bir disiplin soruşturması yapılması gerekiyor. Muhakkik olarak görevlendirilen kişi disiplin soruşturmasını yaparken bu olayla ilgili somut olguları ortaya koyuyor ve bunu rapora yansıtarak ceza verecek makama arz ediyor bu raporu. Dolayısıyla disiplin raporunda bu somut olgular, ağırlaştırıcı ya da hafifletirici hâller zaten ortaya konulmuş olacaktır; uygulama bu şekilde. Diğer devlet memurlarına verilen disiplin cezalarında da aynı şekilde uygulanmaktadır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yaşar Bey, bende de biraz müfettişlik var ya, aslında maddenin içeriğinde nasıl uygulanacağını yazmışlar fıkra fıkra. Örneğin, birinci fıkrası genel bir hüküm, diyor ki: “Ödül alan güvenlik korucuları... Sicili temiz olacak, vukuatı olmayacak.” Diyor ki: “Ödül alırsa ondan bir derece daha hafif...” Somut; adam beş yıldır korucu, hiçbir vukuatı yok, hiçbir soruşturması yok, hiçbir sıkıntısı yok, ödül almış, o zaman disiplin soruşturması sonucu kendisine

teklif edilen cezanın bir altını verebilirsiniz. Somut, temiz olacak. Aynı şekilde, diyor ki: “Meskûn yerlerde silah atmak fiili Devlet veya kişilerin zarara uğramasına yol açmış ise...” Bir fiil yapmış ama bu fiil sonunda zarar var devlete veya kişiye, o zaman durumun niteliğine ve ağırlığına göre görevden çıkarma cezası uygulanabilir. Yani her fıkra kendi içinde nasıl ağırlaştıracağını ve nasıl hafifletileceğini düzenlemiş gözüküyor.

1 önerge var, önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Zeynel Bey, gerekçeyi okutuyorum.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Silahla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmal sonucu yaralamaya ve ölüme sebebiyet vermek ya da bu fiilin başkaları tarafından işlenmesine neden olmak suçu, ücret kesmeyle cezalandırılmakta ve “fiilin konusunun önem ve değerine göre görevden çıkarma cezası verilebilir” ibaresiyle yasada boşluk bırakılmaktadır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Başkanım, bir de ben şeyi sorabilir miyim? “Şimdi, burada ödül alanlar veya sicili temiz olanlar bir alt cezayı alır.” diyor ya, yani uyuşturucu üretmişse adam şimdi, görevden çıkarma yönünden şey mi yapacak? Veya kaçakçılık yapmışsa...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Şöyle, şöyle... Ümit Bey, ben hemen cevap vereyim, bunun idare hukukunda uygulaması şu: “Verilebilir.” diyor, takdir hakkı var. Adam o kadar ağır bir suç işlemişse o maddeyi uygulamaya koymazsın. Doğru mu? Bu kadar basit.

Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 442 sayılı Kanuna 74 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Uygulama hükümleri

MADDE 74/C- Güvenlik korucularının disiplin işlemlerine ilişkin bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Söz isteyen yok.

1 önerge var, önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "gelmek üzere" ifadesinin "gelecek şekilde" ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunmadan... Madde başlığında "Uygulama hükümleri" denilmiş, onun "Uygulanacak hükümler" şeklinde kayda girmesini takdirlerinize sunuyorum.

Bu şekilde de maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4674) esas numaralı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin 3'üncü maddeden sonra eklenmesini ve sonraki madde numaralarının teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 4- 04/06/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına "... bekleme süreleri" ibarelerinden sonra gelmek üzere "ile rütbeden sayılacak Başpolislikte geçen süre" ibareleri eklenmiş ve ekli cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

RÜTBELER	MESLEK DERECELERİ	EN AZ BEKLEME SÜRELERİ	RÜTBEDEN SAYILACAK BAŞPOLİSLİKTE GEÇEN SÜRE
Komiser Yardımcısı	9	4	2
Komiser	8	4	2
Başkomiser	7	3	2
Emniyet Amiri	6	3	
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	2	
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	2	
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü(2)	3	2	
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	2	2	

Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi	-
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Yaş Haddi	

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Behiç Çelik

Adana

Mersin

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergenin gerekçesini açıklamak için söz isteyen Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; madde gerekçesinde ifade ettiğimiz üzere 2020 yılı Mayıs ayı itibarıyla Emniyet teşkilatında 12.565 komiser olması gerekirken 1.932 komiser; 9.423 başkomiser olması gerekirken 402 başkomiser; 3.011 emniyet amiri olması gerekirken 596 emniyet amiri bulunmaktadır. 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu’nun 55’inci maddesine göre komiser yardımcılığı ve komiserlik rütbesinde en az bekleme süresi dörder yıl; başkomiserlik rütbesinde en az bekleme süresi ise üç yıldır. Bugün mesleğe başlayan rütbeli bir personelin başkomiser olması için normal şartlarda sekiz yıla, emniyet amiri olabilmesi için on bir yıl ihtiyacı var. Başpolislikten komiserliğe geçen 1.800 personelin tamamı meslekte en az yirmi yılını doldurmuş, mesleki bilgi ve beceriye sahip olup yıllarca büro amiri, grup amiri, ekip amiri, karakol amir yardımcılığı ve büro amir yardımcılığı görevlerini yürütmüşlerdir.

Emniyet Teşkilat Kanunu’nun 13’üncü maddesinde karakol amiri olarak başkomiserlerin, bürolar amiri ve ekipler amiri olarak emniyet amirlerinin görev yapacağı belirtilmiştir. Bugün başkomiser yetersizliğinden ülkemizde karakolların yüzde 95’i, emniyet amiri yetersizliğinden bürolar amiri ve ekipler amirliğinin yüzde 60’ı komiser ve komiser yardımcıları tarafından vekâleten yürütülmektedir.

22 Temmuz 2019 tarihinde ve sonrasında kıdemli başpolis ve başpolis memurluğundan komiser yardımcılığına terfi eden 1.800 personel, verdiğimiz bu önergenin kabul edilmesi durumunda Emniyet teşkilatının ilk kademe amir yani komiser yardımcısı, komiserlik, başkomiserlik ve emniyet amiri rütbelerindeki ihtiyacı karşılamış olacak. Ömrünü bu mukaddes teşkilata adanmış, gece gündüz demeden zor iklim koşullarında verilen her türlü vazifeyi üstün başarı göstererek yerine getiren Emniyet teşkilatı personellerinin bütçeye de bir yükü olmayacaktır. Maddi ve aynı zamanda manevi mağduriyetleri giderilerek, Anayasa hükmündeki eşitlik ilkesine uyularak mesleklerine yaraşır şekilde görev yapmaları sağlanacaktır.

Bu sebeple önergemize desteklerinizi bekliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Devlet memurluğundan ilişkisi kesilenlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 31- (1) Emniyet Genel Müdürlüğü eğitim ve öğretim kurumlarına girişte aranılan sağlık şartlarını taşımadıkları gerekçesiyle eğitim öğretim kurumlarından ilişkisi kesilenlerden, yargı kararına istinaden eğitim öğretime devam ederek mezun olan ve polis memuru veya polis amiri

rütbesiyle Emniyet Hizmetleri Sınıfına atanan ancak bilahare sağlık sebeplerine dayanan yargı kararı gereğince Devlet memurluğundan ilişiği kesilmiş olanların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde Emniyet Genel Müdürlüğüne başvurmaları halinde Genel İdare Hizmetleri Sınıfında durumlarına uygun unvana ataması yapılır.

(2)Bu madde kapsamında yapılacak olan atamalarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki şartlar ile Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında kalan diğer hizmet sınıflarına açıktan yapılacak atamalar için belirlenmiş olan sağlık şartlarına uygunluk aranır.

(3)Bu madde kapsamında yapılacak olan Devlet memurluğuna açıktan atama işlemi ile ilgili diğer usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlüğüne belirlenir.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan “usul ve esaslar” ifadesinin “usul veya esaslar” ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “bu görevlerde bulunmuş olanların” ibaresi “bu görevlerde bulunmuş olanlar ile Kanunun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şehitlerin ana, baba, eş ve çocuklarına intikal eden veya intikal eden yoksa edinecekleri” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen?

OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, söz talebim var.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu 5'inci madde konusunda, aslında genele dair konuşmalarda da isterdim ki arkadaşlar değinsin çünkü bu, açıkça bireysel silahlanmayı artıran bir düzenleme getiriyor. Maddede şehitlerin ana, baba, eş ve çocuklarına intikal eden veya intikal eden yoksa da edindikleri ruhsatlarında ruhsat süresi kaydının aranmayacağı düzenleniyor.

Şimdi, baktığımız zaman, bireysel silahlar halk sağlığını ciddi tehdit eden unsurlar ve bu konuda çeşitli kampanyalar var. Ölüm, yaralama, sakatlanma... Ve özellikle de ülkemizde her yıl ortalama 4.500 kişi bireysel silahlarla öldürülüyor ve bunlardan en fazla mağdur olan da biz kadınlarız. Baktığımız zaman, bu dışarıdan bir tehdit olarak gelmiyor, silahlı tehdit dışarıdan bir tehdit değil; tamamen aile

içi, en yakınlarımızdan, konu komşumuzdan geliyor. Kendini ya da yakınlarını korumak için edinilen silahların yüzde 57'si sevdiklerimize doğruluyor. Bu konuda yapılan araştırmalar var, ruhsatlı ya da ruhsatsız silah ayırımının suçlarda çok da önemli olmadığını gösteriyor ve ruhsatsız silahların suçta karışma süresi ortalama 5,7 yıl olarak hesaplanmış yani yaklaşık altı yıl.

Yine, Eurostat suç istatistiklerine göre Türkiye, silahlanma konusunda ilk 15 içinde; 178 ülke arasında silahlanma konusunda 14'üncü sıraya oturmuş durumdayız. İki gün önce, pazartesi günü milletvekili olduğum ilde, İstanbul'da Fatih ilçesinde sokak ortasında, akşamüstü bir kadın silahlı saldırıya uğradı boşanmak üzere olduğu eşi erkek tarafından ve maalesef, hayatını kaybetti. Cerrahpaşa'ya çok yakın olduğu hâlde hastaneye yetiştirildiğinde hayatını kaybetti. Kadına yönelik şiddette silahın kullanılma oranı yaklaşık yüzde 20 boyutlarında.

Yine, başka bir ilden örnek vereceğim. Liselerin önlerine kadar bu şiddet sirayet etmiş durumda. Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde öğrencilerin okul çıkışı saatinde lise önünde iki grup arasında silahlı kavga çıktı ve kavgada ateşlenen silahlardan çıkan kurşunlar yoldan geçen öğrenci servis minibüsüne isabet etti, 2'si de 16 yaşında 2 öğrencimiz hayatını kaybetti ve 13 öğrenci yaralandı orada, 2'sinin hayati tehlikesi hâlâ sürüyor.

Bu konuda bilimsel araştırmalar, özellikle, silah ruhsatı verilmesi konusunun denetim altına alınması gerektiğini söylüyor ve Dünya Sağlık Örgütü'nün de bu konuda önerileri var. Özellikle, ruhsat başvurusu yapıldığında bu başvuru sürecinin bekletilmesi gerektiğini, ruhsat başvurusunun hemen sonuçlandırılmaması öneriyorlar özellikle çünkü bir insan ruhsat başvurusunda bulunduğu mutlakla o an bir ihtiyaç nedeniyle, kendi kişisel öfkesi vesaire bir ihtiyacı nedeniyle başvurmuştur. Onun için "Asgari otuz gün beklensin ki ondan sonra silah ruhsatı verilsin." diye birtakım öneriler var.

Evet, ülkemize baktığımızda -özellikle, Umut Vakfı şiddet haberlerini derlemeye başladı- 2015'ten bu yana geçen son yedi yılda silahla işlenen şiddet olayları yüzde 75 arttı. 2021'de 2020 yılına göre 119 daha fazla şiddet olayı yaşandı. Her yıl yüzde 3-5 civarında artış vardı bugüne kadar, maalesef, 2021 yılıyla 2020 yılının karşılaştırdığımızda bu oran yüzde 12,5 gibi bir artışa tekabül ediyor. 2022 yılının 25 Eylülüne kadarki süreye baktığımızda -yani dokuz ayda- 2.824 bireysel silahlı şiddet olayı yaşanmış ve bunun sonucu 367'si maganda kurşunuyla yani herhangi bir yerde havaya ateş açarak öldürülen insanlar, diğer türlü de 595 kişi ölüyor ve 3.132 kişi ağır yaralı. Sadece 2022'nin dokuz ayında yaşanan bu.

Doğal olarak biz, özellikle, ruhsatlı silah almanın yasal tedbirlerle daha fazla zorlaştırılması gerektiğini savunuyoruz. Özellikle, bunun miras yoluyla devri ya da birtakım mertebelere avantaj verilmesi hiçbir akıl ve hukuk bilimiyle açıklanamayacak bir maddedir, o nedenle bu maddenin tekliften çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Söz isteyen yok herhâlde bu konuda.

1 önergemiz var, önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Görüş açıklandı, önerenin gerekçesinin okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılması gereken, bireysel silahlanmayı arttırıcı değil, azaltıcı yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesidir. Alınan silahlar düğün, asker uğurlaması ve çeşitli eğlencelerde silah kullanılarak âdeta bir güç metası olarak hayatımızda yer almaktadır. Yakalanan kişilere ise para cezası verilerek caydırıcılık ortadan kalkmaktadır. 1990 yılından bu yana bireysel silahlanmanın kolaylaşarak artması sonucunda silahlı şiddet olaylarının yüzde 20’den yüzde 85’e yükseldiği görülmektedir. Cinayetlerde silah kullanım oranı, özellikle intiharda silah kullanımı ve silahla soygun, gasp, hırsızlık gibi hadiselerde artış yüzde 400, yüzde 500 olmuştur. Buradaki kullanılan silah türleri ise yüzde 70 tabanca, yüzde 30 da tüftür.

Türkiye’de her yıl 600-800’e yakın kişi havaya ateş edilmesi sonucunda yaşamını yitirmektedir. Kadına yönelik şiddette yüzde 20 civarında silah kullanılmaktadır. Ruhsatlı silah almanın yasal tedbirlerle daha fazla zorlaştırılması, getirilmesi gereken yasayla bireysel silahlanmanın önüne geçilerek şiddet olaylarının azaltılması amaç olmalıdır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddede redaksiyon kapsamında bir öneri var.

5’inci maddenin işlenecek ibaresinde yer alan “olanlar ile” ibaresinin “olanların ve” şeklinde işlenmesini takdirlerinize sunuyoruz.

Maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

Kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.58

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.51****BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)****BAŞKAN VEKİLİ: Sermet ATAY (Gaziantep)****SÖZCÜ: Alev DEDEGİL (İstanbul)****KÂTİP: Müslüm YÜKSEL (Gaziantep)**

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Değerli milletvekilleri ve sayın katılımcılar, 27’nci Yasama Döneminin 9’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde yer alan (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, 6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları

EK MADDE 15- Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları ile görevin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kurallar, sahip olunması gereken vasıflar ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde hakkında söz isteyen yok.

Maddede 2 tane önerge var.

İlk önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu’na personelin ödevleri, hak ve sorumluluklarının belirlenmesi amacı için ek bir madde getirilmiştir. Bu maddeyle personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları ile görevin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kurallar, sahip olunması gereken vasıflar ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirleneceği şeklindedir. Kurum kültürünün devamının sağlanması, personel disiplininin hayata geçirilmesi hedefi, personelin hak ve ödevleri yönetmelikle değil kanunla düzenlenmelidir. Yönetmelik, kanunların uygulanması amacıyla ilgili birimler kendi sorumluluklarına giren konular hakkında yönetmelik çıkararak faaliyetlerin Anayasa’ya uygun olarak devamlılığını sağlarlar. Burada, kanun dışında İçişleri Bakanı tarafından çıkarılacak yönetmelikte personelin görev başında ve görev dışında insan hakları ve demokrasiye uygun hareket edecek düzenlemeler hayata

geçirilmesi öncelikli olmalıdır. Yönetmeliğin içeriği oldukça önemlidir. Özellikle görev dışı zaman olarak tanımlanan durumda hangi ilkeler ve kriterler yer alacaktır? İçişleri Bakanlığına personelin haklarının düzenlenmesinde sınırsız bir hak ve subjektif bir tutum ortaya çıkabilir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 6'ncı maddesiyle 2692 sayılı Kanun'a eklenen ek 15'inci maddenin başlığında yer alan “, hak ve sorumlulukları” ibaresinin başlık metninden ve maddede yer alan “, hak ve sorumlulukları” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemil Yaman

Kocaeli

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle Anayasa hükümleriyle uyumlaştırma yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 19- Jandarma Genel Komutanlığının emniyet ve asayişe yönelik hizmetleri açısından güçlendirilmesi ve her yönüyle ileri düzeye yükseltilebilmesi amacıyla kurulan ve vakıf senedi 06/09/1997 tarihli ve 23102 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jandarma Asayiş Vakfı, 22/01/2004 tarih ve 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki vakıfların hükümlerine tabidir.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Maddeyle ilgili 1 önerge var, okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir. ” ibaresinde yer alan “aşağıdaki” ifadesinin “aşağıda bulunan” ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları

EK MADDE 20- Personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları ile görevlerin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kurallar, sahip olunması gereken vasıflar ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili 2 önerge var.

1’inci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’na personelin ödevleri, hak ve sorumluluklarının belirlenmesi amacı için ek bir madde getirilmiştir. Bu maddeyle personelin ödevleri, hak ve sorumlulukları ile görevin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kurallar, sahip olunması gereken vasıflar ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirleneceği şeklindedir. Kurum kültürünün devamının sağlanması, personel disiplininin hayata geçirilmesi hedefi, personelin hak ve ödevleri yönetmelikle değil kanunla düzenlenmelidir. Yönetmelik, kanunların uygulanması amacıyla ilgili birimler kendi sorumluluklarına giren konular hakkında yönetmelik çıkararak faaliyetlerin Anayasa’ya uygun olarak devamlılığını sağlarlar.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 8’inci maddesiyle 2803 sayılı Kanun’a eklenen ek 20’nci maddenin başlığında yer alan “, hak ve sorumlulukları” ibaresinin başlık metninden ve maddede yer alan “, hak ve sorumlulukları” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemil Yaman

Kocaeli

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle Anayasa hükümleriyle uyumlaştırma yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Maddeyle ilgili bir şey...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili buyurun Nihat Bey.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkanım, 8'inci maddeyle... 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tüm yönleriyle İçişleri Bakanlığına bağlanmış olup yürütülen görevlerle ilgili hizmet esaslarını düzenleyen 211 sayılı İç Hizmet Kanunu ve Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliğinin kapsamı dışına çıkmıştır.

Bu çerçevede, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde görev yapan personelin hak ve sorumlulukları başlığı altında bir ek madde düzenlemesi yapılmakta ve bu teklifle Jandarma Genel Komutanlığı personelinin hak ve hukuki sorumlulukları ile görevin icrası esnasında ve görev dışı zamanlarda personel tarafından uyulması gereken kuralların İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir. Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında açık bir biçimde kamu görevlilerinin hak ve sorumlulukları, özlük hakları ile disipline ilişkin düzenlemelerin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Bir kanun maddesiyle bu yetkinin yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin yetki devrine ilişkin bu düzenleme Anayasa'nın 128'inci maddesi hükümlerine aykırılık taşıdığı gibi aynı zamanda Anayasa'nın 2'nci ve 7'nci maddelerine de aykırılık taşımaktadır. Nitekim, kanun teklifinin 1'inci maddesi de güvenlik korucularına ilişkin Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi de aynı yöndedir.

Hâl böyleyken, kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarının, özlük haklarının, uymakla yükümlü olduğu kurallar bütünü'nün bu şekilde yönetmelikle düzenlenmesi de idareye belirsiz bir yetki devridir. Bu çerçevede bu hakların ve sorumlulukların ne olduğu, görev esnasında ve görev haricindeki davranışlar ve bunlara ilişkin cezaların kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum, kayıtlara girmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde bulunan “ön lisans, lisans üstü eğitim-öğretim,” ibaresi “ön lisans, lisans, lisans üstü eğitim-öğretim,” şeklinde, (n) bendinde bulunan “Güvenlik Bilimleri Fakültesi:” ibaresi “Fakülte:” şeklinde değiştirilmiş, (s) bendine “Akademi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “fakülte,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde “(s) bendine ‘Akademi,’ ibaresinden sonra gelmek üzere ‘fakülte,’ ibaresi eklenmiştir.” ibaresinde yer alan “gelmek üzere” ifadesinin “gelecek şekilde” ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 4652 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin başlığında yer alan “ile evlenme yasağı” ibaresi başlık metninden çıkarılmış, mülga birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, onuncu fıkrasının başına “Fakültede eğitim alanlar eğitim süresinin iki katı,” ibaresi eklenmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Fakültenin esas öğrenci kaynağı, sınavların yapıldığı yıl 1 Ocak tarihi itibarıyla yirmi iki yaşından gün almamış lise ve dengi okulların mezunlarıdır. Polis meslek yüksek okullarından dikey geçiş ile de fakülteye öğrenci alınabilir.”

“Akademiye alınacak öğrencilerin nitelikleri, giriş esas ve şartları ile polis meslek yüksek okullarından dikey geçiş yapılmasına ilişkin usul ve şartlar yönetmelikle belirlenir.

Fakülte ve ilk derece amirlik eğitimi öğrencileri Akademi bünyesinde ücretsiz iâse edilir, yatırılır, sağlık giderleri ve yönetmelikle tespit edilecek ihtiyaçları Devletçe karşılanır, Polis memuru olarak eğitim görenlere ayrıca tayin bedeli ödenmez.

Polis memuru olarak eğitim görenler hariç, fakülte, polis meslek yüksekokulu ve ilk derece amirlik eğitimi öğrencilerine ayrıca harp okullarında bulunan askeri öğrencilere ödenen miktarda harçlık ödenir.”

“Fakülteyi veya ilk derece amirlik eğitimini başarı ile bitiren öğrenciler 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununda belirlenen komiser yardımcısı rütbesinde ihtiyaç duyulan kadrolara atanırlar.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili söz isteyen Sayın Yeşil.

Buyurun.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkanım, bu maddeyle kanunun 15’inci maddesinin başlığında yer alan “ile evlenme yasağı” ibaresi başlık metninden çıkarılmaktadır. Kurulacak olan fakülteden mezun olan komiser yardımcılara sekiz yıl zorunlu çalışma yükümlülüğü getirilmektedir. Kurulacak olan İç Güvenlik Fakültesi 1 Ocak tarihi itibarıyla yirmi iki yaşından gün almamış olanların kabul edilmesi polis meslek yüksekokuluna dikey geçişle fakülteye öğrenci alınabilmesi, fakülteye giriş esaslarının yönetmelikle belirlenmesi, giriş şartlarının kanuna eklenmesi daha uygun olacaktır. Öğrencilere harp okulu öğrencilerine ödenen ödenek kadar aylık verilmesi; harp okulu 1’inci sınıf öğrencileri aylık 30 lira, üst sınıf aylık 40 lira almaktadır; bu tutarın da güncellenmesi yararlı olacaktır. Mezunların komiser yardımcısı kadrolarına atanması öngörülmektedir; madde bağlamında fakülteye giriş esaslarının yönetmelikle değil, kanunla düzenlenmesi daha uygun olacaktır. Burada, söz konusu maddenin üçüncü fıkrasına ilişkin olarak Anayasa’nın 42 ve 70’inci maddelerine, zira son tahlil ve dolaylı olarak kamu hizmetlerine girme hakkının liyakat ilkesine uygun olarak gerçekleşmemesi söz konusu olabilecektir. Hâliyle 13’üncü ve 2’nci maddelerin mevzuata, Anayasa’ya aykırılığı söz konusudur.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum, kayda girmiştir.

Madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...ibaresi eklenmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir." ibaresinde yer alan "aşağıdaki" ifadesinin "aşağıda bulunan" ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10'uncu maddede bir redaksiyon talebimiz var; "esas ve şartları" ibaresinin "usul ve esasları"; "usul ve şartlar" ibaresi "usul ve esaslar" şeklinde maddeye işlenmesini takdirlerinize sunuyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11-4652 sayılı Kanunun mülga 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"MADDE 19- Fakülte lisans eğitim süresi yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, ders geçme esası ile sekiz yarıyıl, sınıf geçme esası ile dört öğretim yılıdır. Öğrencilere yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, eğitim süresine ilave olarak iki yarıyıl veya bir öğretim yılı ek süre tanınır. Bu süre sonunda da başarısız olanların bu Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca eğitimlerine son verilir. Hazırlık sınıfında başarısız olanlar ise Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından üniversite sınavına girdikleri yıl aldıkları puanlarına uygun bir yükseköğretim kurumuna yerleştirilirler.

Öğrencilerin, fakülteye devam-devamsızlık durumları ile fakültede verilecek olan dersler ve süreleri yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeye ilgili söz isteyen yok.

Madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu madde, kurulacak İç Güvenlik Fakültesinde sekiz yarıyılın üzerine ilave olarak iki yarıyıl ek süre dâhil toplamda on yarıyıldan mezun olamayanların eğitimlerine son verip üniversiteyle ilişkilerinin kesilmesine dair düzenlemeyi içermektedir. Fakat kolluk kuvvetleri açısından en büyük sorun şiddetin yaygınlaşmasıdır. Polislerin yurttaşlara yönelik şiddet kullanımının yaygınlığının altında ciddi bir

eğitim eksikliği olduğu açıktır. Ancak daha yapısal çözümler ve ciddi değişimler gerçekleşmeden, burada gerçekleşen İç Güvenlik Fakültesinin kurulması gibi düzenlemelerle çözüm bulma imkânsız olduğu için bu kanun teklifi metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddedeki 4'üncü satırdaki “eğitimlerine” ibaresinin “öğrenimlerine” şeklinde maddeye işlenmek üzere maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 4652 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Bu maddeyi değiştiren Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Polis Akademisi Başkanlığı bünyesinde İç Güvenlik Fakültesi kurulur ve üç ay içinde yapılacak atamalarla kadroları tamamlanır.

Bu Kanunla kurulu bulunan Polis Amirleri Eğitimi Merkezinde, lisans mezunu polis memurları ile bu maddeyi değiştiren Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ihtiyaç duyulan uzmanlık alanlarındaki amir sınıfı personelin temini amacıyla, örgün eğitim veren üniversitelerin Genel Müdürlükçe belirlenecek en az dört yıl süreli fakülte mezunlarından yapılacak sınavda başarılı olanlara ilk derece amirlik eğitimi verilir. Bu merkezin kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları, merkeze alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, giriş sınavı ile eğitim-öğretime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen Sayın Yeşil.

Buyurun efendim.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

12'nci maddeyle 4652 sayılı Kanun'a ek 1'inci madde eklenmektedir. Düzenlemenin ikinci fıkrasında “Polis Amirleri Eğitimi Merkezinde, lisans mezunu polis memurları ihtiyaç duyulan uzmanlık alanlarında görevlendirecektir” diyor. Amir ihtiyacının karşılanabilmesi için, örgün eğitim veren üniversitelerin Genel Müdürlükçe belirlenecek en az dört yıl süreli fakülte mezunlarına ilk derece amirlik eğitimini vererek faaliyetlerine devam etmesi amaçlanmıştır ancak ilgili fakültelerin Emniyet Genel Müdürlüğüne değil, kanunla belirlenmesi gerekir. Kural bu sebeple Anayasa'nın 70'inci maddesine aykırıdır. Sonuç olarak, belirtilen Anayasa'ya aykırılık hükümleri nedeniyle teklif geri çekilmeli veya bir alt komisyon kurularak Anayasa'ya uygun metin hâline getirilmelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum, kayıtlara geçmiştir.

Maddeyle ilgili 1 önerge vardır, okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu madde, polis meslek yüksekokullarından dikey geçişle, kurulacak olan İç Güvenlik Fakültesine öğrenci alınabilmesi ve ihtiyaç duyulan uzmanlık alanlarında örgün eğitim veren üniversitelerin ilgili fakülte mezunlarının da polis amiri olabilmesi amaçlanmaktadır. Fakat öncelikle polis şiddetine karşı eğitim sürecinde ciddi değişimler ve yapısal çözümler sunulmadan, burada gerçekleşen düzenlemelerle çözüm bulma imkânsız olduğu için bu kanun teklifi metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Denetçiliğe naklen atanma

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Genel bütçe ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dâhil en az beş yıl görev yapmış olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde durumlarına uygun Afet ve Acil Durum Yönetimi Denetçisi kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı yediyi geçemez.

(2) Bu maddeye göre atananların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Afet ve Acil Durum Yönetimi Denetçi Yardımcısı kadrolarında; müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler Afet ve Acil Durum Yönetimi Denetçisi kadrolarında geçirilmiş sayılır.”

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Madde üzerinde 2 önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde yer alan “ve/veya sözlü sınav sonucunda” ibaresi yerine “yazılı sınav başarı sıralamasına göre, mülakatla işe alım zorunluluğu bulunan hallerde ise kamera kayıt sistemi bulunan salonlarda yapılacak sözlü sınav sonuçlarına göre” ibaresi eklenmiştir.

Erkan Aydın

Bursa

Nihat Yeşil

Ankara

Faruk Sariaslan

Nevşehir

Yaşar Tüzün

Bilecik

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sınav güvenliğinin temini ve şaibelere yer verilmemesi için yazılı sınav sonuçlarının esas alınması ve zorunluluk hâllerinde ise yapılacak sözlü sınavların kayıt altına alınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile ilgili aşağıdaki ek madde eklenmiştir" ibaresinde yer alan "aşağıdaki" ifadesinin "aşağıda bulunan" ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Denetçiliğe naklen atanma

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Genel ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dahil en az beş yıl görev yapmış olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde durumlarına uygun Göç İdaresi Başkanlığı Denetçisi kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atanmaların sayısı yediyi geçemez.

(2) Bu maddeye göre atanmaların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Göç İdaresi Başkanlığı Denetçi Yardımcısı kadrolarında; müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler de Göç İdaresi Başkanlığı Denetçisi kadrolarında geçirilmiş sayılır.’

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Maddeyle ilgili 3 önerge vardır.

İlk önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle anlam bütünlüğü sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan “ve/veya sözlü sınav sonucunda” ibaresi yerine “yazılı sınav başarı sıralamasına göre, mülakatla işe alım zorunluluğu bulunan hallerde ise kamera kayıt sistemi bulunan salonlarda yapılacak sözlü sınav sonuçlarına göre” ibaresi eklenmiştir.

Erkan Aydın

Nihat Yeşil

Yaşar Tüzün

Bursa

Ankara

Bilecik

Faruk Sariaslan

Nevşehir

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sınav güvenliğinin temini ve şaibelere yer verilmemesi için yazılı sınav sonuçlarının esas alınması ve zorunluluk hâllerinde ise yapılacak sözlü sınavların kayıt altına alınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4674) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 14'üncü maddesiyle 6458 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 2'nci maddenin birinci fıkrasında yer alan “Göç İdaresi Başkanlığı Denetçisi” ibaresinin “Göç İdaresi Başkanlığında denetçi”, ikinci fıkrasında yer alan “Göç İdaresi Başkanlığı Denetçi Yardımcısı” ibaresinin “Göç İdaresi Başkanlığındaki denetçi yardımcısı” ve “Göç İdaresi Başkanlığı Denetçisi” ibaresinin “Göç İdaresi Başkanlığındaki denetçi” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sermet Atay

Alev Dedegil

Gaziantep

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İlgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde Göç İdaresi Başkanlığı için öngörülen denetçi ve denetçi yardımcılığı kadro isimlerine uygunluk sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – “Denetçi” diyor “denetçi yardımcısı” olacak; en sonda, bakın, orada bir yanlışlık var.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – “Göç İdaresi Başkanlığı denetçisi”...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sonra “denetçi yardımcısı”...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Birinci “denetçi yardımcısı” yazmış, ters yazmışlar. İkinci “denetçi” yazmış, birinci “yardımcı” yazmış. Oradan... Dikkatinize emanet Sayın Valim.

Değiştirilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen yok.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, son bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Söz vereyim, olur.

Şimdi, bir de her şeyde olduğu gibi redaksiyon yetkisi istiyoruz.

Redaksiyon yetkisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonunda oturmak üzere sözcülerle ilgili... Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi uyarınca (2/4674) esas numaralı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu'nun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman,

İstanbul Milletvekili Fatih Süleyman Denizolgun,

Elâzığ Milletvekili Sermin Balık,

Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz,

Giresun Milletvekili Kadir Aydın,

Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Celalettin Güvenç

Kahramanmaraş

İçişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Komisyonun tamamı sözcü olmuş Başkanım, bu kadar gerek var mıydı?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yani biri olmazsa diğeri otursun diye.

Muhalefet şerhi için kaç gün diyelim?

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, malumunuz, cuma yarım gün zaten, yarın perşembe, önümüzdeki salıya yapalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki, salı günü öğleden sonra 15.00’e kadar muhalefet şerhi için süre veriyoruz.

Teklifin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyoruz.

Son dilek ve temenniler için söz isteyenlere söz vereceğim.

Buyurun Sayın Atay.

SERMET ATAY (Gaziantep) – Öncelikle, bu kanunun hazırlanmasında emeği geçen sayın milletvekillerimize Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına teşekkür ediyoruz.

Gerçekten emniyet güçlerimizin ihtiyacı olan Güvenlik Fakültesinin kurulması bir elzem hâline gelmişti. Aynı yapılanma Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatında varken, Milli Savunmaya bağlı Milli Savunma Üniversitesi varken, Emniyet Teşkilatının kapatılan akademisinin yerine bir fakülte kurulmaması bize göre bir eksiklikti ve bu eksiklik giderilmiş oldu. Bu anlamda hepimize teşekkür ediyoruz. Gerçekten bir ihtiyaçtı rütbeli personelin yetişebilmesi için. Bu fakültemizin İçişleri Bakanlığımıza ve devletimize hayırlı olmasını diliyoruz.

Bazı konuşmacılar korucularla ilgili bazı kelimeler sarf etti. Onlarla ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına birtakım cevapları da vermek istiyoruz. Korucular öncelikle terörle mücadele kapsamında, güneyde ve Güneydoğu’da PKK’yla ve diğer terör örgütleriyle mücadele etsinler diye kurulmuş bir teşkilattır; kardeşin kardeşe kırdırılması söz konusu değil, teröriste karşı mücadele edilmesi söz konusudur. Korucuların bir kısmı evet, suça karışmış olabilir ama biraz önce görüştüğümüz kanun teklifindeki gibi, suça karışan korucularla ilgili hem idari açıdan idari soruşturma açılır, ceza verilir, gerekirse koruculuktan çıkarılır, silahı alınır hem de ayrıca, devletimizin cumhuriyet savcıları suça karışan korucularla ilgili bütün takibatları yapar ve onlara adli anlamda da cezaları verir; bu anlamda, korucuların da diğer vatandaşlardan bir farkı yoktur.

Yine, bir konuşmacımız Kürt kentinden bahsetti. Türkiye Cumhuriyeti devleti bütündür ve birlik hâlinindedir. Bizim “Kürt kenti” denen bir kentimiz yoktur, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 81 tane şehri vardır, hepsi de eşit haklara sahiptir.

Tabii, bunları yaparken birtakım suçlardan, terör suçundan, işte, insanların kaçırılmasından, uyuşturucudan falan bahsedildi ama PKK’nın yaptığı eylemlerden, kıydığı canlardan, dağa kaçırıldığı küçük yaştaki kızlardan orada bir harem kuran terör örgütü liderlerinden hiç bahsedilmedi; bu bize göre de çok büyük eksiklikti. Korucuların karıştığı suçları sayarken PKK’nın güneyde ve Güneydoğu’da kaçırıp dağa kaldırıp kendi haremmini oluşturan şahısların da kınanmaması bize göre bir eksiklikti. Bu anlamda, konuşmacıları eşit davranmaya, korucuların suçunu sayarken PKK’lıların işlediği suçların da sayılması ve onlarla ilgili de hassasiyet gösterilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Velhasıl, bu kanun teklifinde emeği geçen başta milletvekillerimize ve bürokratlarımıza teşekkür ediyoruz. Özellikle güvenlik fakültesinin Emniyet teşkilatımıza hayırlı olmasını diliyoruz. Korucularımızla ilgili disiplin yönünden yapılacak soruşturmalarda kanuni eksiklik vardı, bu da giderilmiş oldu; bu anlamda da teşekkür ediyoruz.

Silahla ilgili... Biraz önce bir konuşmacı arkadaşımız silahlanmadan söz etti. Aslında burada, silahlanma olmuyor; bir şehidimizin yakınına o ruhsatın uzun süre verilmesi, onun prosedürden kurtarılması için verilen bir önerge ve kanun teklifi yani silahlanmayla ilgisi yok diye düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ - Sayın Çelik, buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, söz konusu kanun teklifinin iç güvenlik teşkilatlarımız bağlamında hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Gerek jandarmamız gerekse polisimiz her zaman devletimizin ve milletimizin yanında olarak çalışan, mücadele eden çok önemli teşkilatlarımızdır ve sürekli olarak şehit veren, gazi veren teşkilatlarımızdır bizim rahatımız, huzurumuz için. Ben bu iç güvenlik teşkilatlarımızın, bu kanun teklifi münasebetiyle, İYİ Parti Grubu adına her zaman yanlarında olduğumuzu bilmelerini isterim.

Bu teklifin gerçekleşmesinde emeği geçen başta Sayın Bakan Yardımcımız olmak üzere, sizlere, hepinize teşekkür ediyorum. Böyle güzel, teknik konularda, millî konularda beraber olma dileğiyle diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın Çelik, buyurun efendim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, şahsınızda İçişleri Komisyonu üyelerini tebrik ediyorum. Böyle önemli bir konuda gerçekten... Tabii ki eleştiriler olacak, bizim de bu eleştirilere çok ihtiyacımız var. Bir kere, bir iki istisna hariç son derece yapıcı eleştiri getirdi arkadaşlarımız.

Tabii ki iç güvenlik teşkilatlarımız artık tamamen İçişleri Bakanlığına bağlı. Burada bazı yasal sıkıntılar vardı, o yasal sıkıntılar da giderilmiş oldu şimdi ve birliktelik sağlanmış oldu.

Buradan şunu söylemek istiyorum: Korucularımızla ilgili düzenleme de yapıldı, bence korucularımızın da çok aleyhinde konuşmayalım. Bugün terörle mücadelede geldiğimiz aşamaya, ülkemizin huzur ve güvenliğine baktığımız zaman, koruculuk sisteminin de yerinde bir sistem olduğunu ve nihayetinde başarılı olduğunu görüyoruz; bunu kabul etmek lazım. Öyle, Kürt'ü Kürt'e kışkırtma gibi şeylere, bunlara gerek yok.

Kürt kentleri olayı... En çok Kürt'ün yaşadığı yer, ilimiz İstanbul'dur, buna ne diyeceğiz? Onun için "Türk-Kürt" diye bir şey yok, biz bir bütünüz ve güvenlik güçlerimizin ülkemize sağladığı huzur ve güven sayesinde de bu bütünlüğe kavuştuk; Allah'a çok şükürler olsun.

Bir de tabii ki polisimizle ilgili düzenlemeler yapılırken polisimizin moral değerlerini, her şeyini gözden geçiriyoruz. Evet, polislikte bazı intiharlar olabilir, oluyor ve polisimiz de zaten bunu kendi içerisinde zannediyorum -Bakan Yardımcımız da bunu açıklarsa iyi olur- bir araştırma yapıyor; bu çok önemli bir şey. Bu kurumlarımızla ilgili konuşurken biraz daha hassas olalım çünkü bugün Diyarbakır'a ziyarete gittiğiniz zaman Diyarbakır'daki otellerde yer bulamıyorsunuz, Mardin'deki otellerde yer bulamıyorsunuz, Van'daki otellerde yer bulamıyorsunuz; yani Antalya'da zaten kışın dahi oteller dolu. Bu huzur ve güven ülkesidir, huzur ve güven ülkesi olmamızı sağlayan güvenlik güçlerimize gerçekten şükran borcumuz vardır.

Ben tekrar İçişleri Komisyonunu tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Bence imrenilecek bir Komisyon yani, bunu da söyleyeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben tüm parti gruplarına özel teşekkür ediyorum, bir daha bir daha edeceğim.

Sayın Ersoy, buyurun.

Birkaç kelimeyle de sizin düşüncelerinizi, duygularınızı alalım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Efendim, ben de gerçekten Komisyonumuzun değerli üyelerine, kıymetli milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Çok yapıcı, çok güzel, faydalı eleştiriler aldık ancak şu kadarını söyleyeyim: Gerçekten, yapılan o eleştirilerin çok daha fazlasını kendi içimizde yapıyor ve bütün olayları birebir değerlendiriyoruz.

Polis memurlarının hepsi bizim evladımız, gencecik çocuklarımız. Zaman zaman da çok ağır koşullarda çok fedakârane hizmet veriyorlar. Elbette sıkıntı çektikleri, hassasiyetlerinin biraz daha ileri gittiği durumlar olabilir ancak sayın milletvekillerimiz, şunu da iftiharla söyleyebiliriz: Bugün dünyanın en zor coğrafyasında, Afganistan'dan Fas'a kadar ateş çemberine alınmış bir coğrafyada; 1.300 kilometre sınırında hiçbir devlet otoritesinin bırakılmadığı bir coğrafyada; Ermenistan, İran, Irak, Suriye, Yunanistan gibi komşularımızın tamamının terör örgütlerinin kamplarıyla donatıldığı bir coğrafyada dünyanın en huzurlu ülkesinde ve en huzurlu şehirlerinde yaşıyoruz. Buna da güvenlik güçlerimizin fedakâr çalışmaları, bizlerin de onlarla birlikte hemhâl olarak bu süreçleri en iyi şekilde yürütme gayretimizin çok önemli bir katkısının olduğunu ifade etmek istiyorum. Elbette ki komşularımız İsviçre, İtalya, Almanya, Belçika, Hollanda olsa biz de çok daha konforlu, çok daha rahat bir hayatı onlara sunmak için elimizden geleni yaparız. FETÖ mücadelesiyle birlikte çok yoğun bir kan kaybı yaşadık. Polis memurları hemen üç ayda, iki ayda yetişip makul ve iyi yetişmiş elemanlar olarak devlet hizmetine sunulamıyor. Personel açığımızı kapatmadığımız sürece de olağanüstü durumlarda onlardan fedakârlık beklemek zorunda kalıyoruz. Prensip olarak 12/12 ve 12/24'ü kaldırdık ama zaman zaman buna ihtiyacımız olabiliyor çünkü hâlihazırda 330 bin sayısına yeni ulaşabildik biz. Bundan sonraki süreçte daha eğitimli, işte -fakültenin açılmasına katkılarınız için teşekkür ediyoruz- daha uzun süreli verdiğimiz eğitimlerle daha nitelikli elemanlar yetiştirme ve vatandaşımıza çok daha iyi hizmet etme gayretimizi de daha görünür hâle getireceğimizi ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Allah hepinizden razı olsun.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben tüm parti gruplarına, değerli Komisyon üyelerimize gerçekten içtenlikle teşekkür ediyorum. Bence olması gereken bu. Meclisimizin ve Komisyonumuzun mehabetine uygun, yapıcı eleştirilerin olduğu güzel bir çalışmayı geride bırakıyoruz. Çok şükranlarımı sunuyorum bütün üyelerimize ve gruplara.

Teklifi hazırlayan milletvekillerimizi de tebrik ediyorum, tartışmaya meydan vermeyecek bir metin getirmişsiniz ki bu önemli.

Bakanlığımıza, Bakanlığımızdan gelen değerli bürokrat arkadaşlarıma, emek verenlere çok teşekkür ediyorum.

Ortak paydamız Türkiye; hep beraber daha güçlü, daha büyük, kardeşliğin daha hâkim olduğu, barışın hâkim olduğu, huzurun hâkim olduğu, hukukun hâkim olduğu büyük bir Türkiye hedefimiz tüm partilerin ortak hedefi ve paydası diye düşünüyorum.

Bu güzel çalışma için tekrar teşekkür ediyor, hepinize iyi akşamlar diliyorum

Oturumu kapatıyorum, hayırlı uğurlu olsun.

Kapanma Saati: 19.30